

ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 7.7.2021 г.
COM(2021) 373 final

**ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ, СЪВЕТА,
ЕВРОПЕЙСКИЯ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ И КОМИТЕТА
НА РЕГИОНИТЕ**

Доклад относно политиката в областта на конкуренцията за 2020 г.

{SWD(2021) 177 final}

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ, СЪВЕТА, ЕВРОПЕЙСКИЯ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ И КОМИТЕТА НА РЕГИОНИТЕ

Доклад относно политиката в областта на конкуренцията за 2020 г.

1. Въведение

Настоящият доклад представлява първият преглед на развитието на политиката в областта на конкуренцията в рамките на Комисията, ръководена от председателя Фон дер Лайен¹. Той обхваща развитието на политиката на ЕС в областта на конкуренцията през 2020 г. и е 50-ият доклад на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите.

Легитимността на политиката на ЕС в областта на конкуренцията се основава на Договорите, с които на Съюза е поверена изключителна компетентност в тази област като необходим инструмент за подпомагане функционирането на вътрешния пазар². Повече от 60 години прилагането на законодателството на ЕС в областта на конкуренцията е от първостепенно значение за запазване и насърчаване на европейската икономика, основана на европейски ценности като справедливост, върховенство на закона и доверие. Политиката в областта на конкуренцията също така се развива успоредно с обществените, икономическите и регулаторните промени. Днес, когато ЕС е изправен пред една от най-големите кризи в историята си, стабилната политика в областта на конкуренцията в ЕС е по-важна от всякога, за да допринесе за икономическата динамика, която е от съществено значение за по-бързото възстановяване.

През цялата първа година от мандата на Комисията „Фон дер Лайен“ политиката на ЕС в областта на конкуренцията играеше ключова роля в усилията на Комисията да предприеме мерки в отговор на здравната и икономическата криза, предизвикана от пандемията от COVID-19, и за преодоляването ѝ. Политиката в областта на конкуренцията беше от първостепенно значение и за улесняване на възможността за възстановяване, като се имат предвид екологичният и цифровият преход на икономиката на ЕС. В съответствие с писмото за определяне на ресора, изпратено от председателя Фон дер Лайен до изпълнителния заместник-председател Вестегер³, Комисията продължи да гарантира, че правилата в областта на конкуренцията остават подходящи за съвременната икономика, прилагат се енергично и допринасят за стабилната европейска промишленост както в рамките на ЕС, така и на световната сцена.

¹ Политически насоки за следващата Европейска комисия — Съюз с по-големи амбиции — Моята програма за Европа, 2019—2024 г. от кандидата за председател на Европейската комисия Урсула фон дер Лайен, вж.: https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/political-guidelines-next-commission_bg.pdf.

² Член 3 от ДФЕС.

³ Писмо за определяне на ресора на изпълнителния заместник-председател Вестегер, 1.12.2019 г. Вж.: https://ec.europa.eu/commission/commissioners/sites/comm-cwt2019/files/commissioner_mission_letters/mission-letter-margrethe-vestager_2019_en.pdf.

През 2020 г. наборът от инструменти на политиката в областта на конкуренцията се оказва подходящ, гъвкав и бързо приспособим към извънредните обстоятелства на здравната и икономическата криза. Благодарение на бързите ответни мерки и мерки за приспособяване, политиката на Комисията в областта на конкуренцията спомогна да се отговори на нуждите на промишлеността и гражданите на ЕС и същевременно да се запазят конкурентните пазари. Това пролича особено ясно в редица действия, които позволиха бързото предоставяне на подкрепа от публични източници към реалната икономика или които бяха част от по-широката програма на политиката и имаха за цел да се възстанови устойчивият растеж и да се избегне ненужно нарушаване на пазара.

На 13 март 2020 г. в своето Съобщение относно координираните икономически мерки в отговор на пандемията от COVID-19⁴ Комисията изложи различните възможности, които са на разположение на държавите членки извън обхвата на извършвания от ЕС контрол на държавните помощи и могат да бъдат въведени от тях, без участието на Комисията. Сред тези възможности са мерките, с които разполагат всички дружества, като например субсидиите за заплати и временното преустановяване на плащанията на корпоративните данъци и данъка върху добавената стойност или на социалноосигурителните вноски, както и предоставянето на финансова помощ директно на потребителите за отменени услуги или билети, разходите за които не се възстановяват от съответните оператори.

На 19 март 2020 г. Комисията прие [Временна рамка за мерки за държавна помощ](#) в подкрепа на икономиката и с напредването на кризата, предизвикана от пандемията от COVID-19, я преразглежда няколко пъти⁵. Освен това на 8 април 2020 г. Комисията прие [Съобщение за временна рамка](#), в което се посочват основните критерии, които Комисията ще следва, когато оценява [проекти за сътрудничество](#), насочени към справяне с недостига на доставки на основни продукти и услуги по време на пандемията от COVID-19⁶. В същото време Комисията въведе редица мерки за осигуряване на непрекъснатост на стопанската дейност и продължи да гарантира прилагането на правилата на ЕС относно сливанията, за да се избегне нарастването на пазарната мощ вследствие на кризата.

За да гарантира, че правилата в областта на конкуренцията остават подходящи и с тях може изцяло да се преодолеят предизвикателства като структурни проблеми на цифровите пазари и чуждестранните субсидии, които нарушават конкуренцията на пазарите на ЕС, през 2020 г. Комисията предприе важни инициативи на политиката. Например тя внесе предложение за [Законодателен акт за цифровите пазари](#) и публикува

⁴ Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Европейския съвет, Съвета, Европейската централна банка, Европейската инвестиционна банка и Еврогрупата: Координирани икономически мерки в отговор на пандемията от COVID-19, COM(2020) 112 final.

⁵ Съобщение на Комисията: Временна рамка за мерки за държавна помощ в подкрепа на икономиката в условията на сегашния епидемичен взрив от COVID-19 (ОВ С 91I, 20.3.2020 г., стр. 1), изменена със съобщения на Комисията C(2020) 2215 (ОВ С 112I, 4.4.2020 г., стр. 1), C(2020) 3156 (ОВ С 164, 13.5.2020 г., стр. 3), C(2020) 4509 (ОВ С 218, 2.7.2020 г., стр. 3), C(2020) 7127 (ОВ С 340I, 13.10.2020 г., стр. 1) и C(2021) 564 (ОВ С 34, 1.2.2021 г., стр. 6).

⁶ Съобщение на Комисията: Временна рамка за оценка на антитръстови въпроси относно икономическо сътрудничество в отговор на спешни ситуации, произтичащи от настоящото разпространение на COVID-19 (ОВ С 116I, 8.4.2020 г., стр. 7).

Бяла книга относно чуждестранните субсидии, за да даде начален тласък на размисъла върху начина за справяне с нарушаващите търговията ефекти, които чуждестранните субсидии могат да имат върху вътрешния пазар.

Комисията показва своята готовност да използва политиката в областта на конкуренцията, за да допринесе за подготовката на изпълнението на [Механизма за възстановяване и устойчивост](#)⁷. Комисията оказва съдействие на държавите членки при изготвянето на планове за възстановяване и устойчивост, включително от гледна точка на политиката в областта на конкуренцията, и публикува редица [ръководни образци](#), за да подпомогне държавите членки при разработването на техните национални планове за възстановяване и устойчивост с цел да се гарантира, че те са в съответствие с правилата на ЕС за държавна помощ.

Наред с преодоляването на непосредствените предизвикателства, породени от пандемията, през 2020 г. прилагането на законодателството на ЕС в областта на конкуренцията допринесе за дългосрочните цели на Комисията за периода 2019—2024 г. като [Европа, подготвена за цифровата ера](#), [Европейския зелен пакт](#) и [Икономика в интерес на хората](#). С предложението на Комисията за многогодишната финансова рамка за периода 2021—2027 г. беше извършена важна промяна с включването на специален компонент за политиката в областта на конкуренцията в рамките на [Програмата за единния пазар](#). Това ще осигури стабилно финансиране на мерки, повишаващи капацитета за правоприлагане на Комисията, например разработването на усъвършенствани методики за разузнаване и разследване. Финансирането също така ще даде възможност на Комисията да засили сътрудничеството си с публичните администрации в ЕС и извън него⁸.

2. Мобилизиране на политиката на ЕС в областта на конкуренцията с цел облекчаване на въздействието от пандемията от COVID-19

2.1. Улесняване на подкрепата за държавите членки в борбата с COVID-19 чрез политиката в областта на държавната помощ

През 2020 г. поради бързото разпространение на пандемията от COVID-19 и дълбоките неблагоприятни последици от нея за икономиката на ЕС, създателите на политики на национално равнище и на равнището на ЕС бяха принудени да реагират експедитивно и в различни области, за да се справят с тази безпрецедентна заплаха. Решителните действия включваха по-специално инструмента за възстановяване [NextGenerationEU](#)⁹ в

⁷ Предложение за Регламент на Европейския парламент и на Съвета за създаване на Механизъм за възстановяване и устойчивост, COM(2020) 408 final, 28.5.2020 г..

⁸ Регламент (ЕС) 2021/690 на Европейския парламент и на Съвета от 28 април 2021 г. за създаване на програма за вътрешния пазар, конкурентоспособността на предприятията, включително малките и средните предприятия, областта на растенията, животните, храните и фуражите, и европейската статистика (програма „Единен пазар“), и за отмяна на регламенти (ЕС) № 99/2013, (ЕС) № 1287/2013, (ЕС) № 254/2014 и (ЕС) № 652/2014 (ОВ L 153, 3.5.2021 г., стр. 1—47).

⁹ Инструментът на Европейския съюз за възстановяване Next Generation EU — част от многогодишната финансова рамка за периода 2021—2027 г. — е временен инструмент за възстановяване в размер на 750 милиарда евро, който има за цел да спомогне за преодоляването на непосредствените икономически и социални щети, причинени от пандемията от COVID-19. Механизмът за възстановяване и устойчивост е основният елемент на инструмента NextGenerationEU, като за подкрепата на реформите и инвестициите,

размер на 750 милиарда евро, активирането на общата клауза за дерогация, предвидена в Пакта за стабилност и растеж¹⁰, и съвместното възлагане на обществени поръчки за различни медицински изделия, като например апарати за изкуствена белодробна вентилация, маски, и впоследствие за ваксини.

В този контекст политиката на ЕС в областта на конкуренцията се превърна във важен компонент от мерките в отговор на кризата, които допринесоха за стабилизиране на икономиката. Това се отнася особено за политиката в областта на държавната помощ. Правилно насочената публична подкрепа беше от решаващо значение за противодействие на щетите, понесени от жизнеспособни предприятия, и за запазване на непрекъснатостта на стопанската дейност. В същото време Комисията гарантира, че публичната подкрепа ще достигне до нуждаещите се предприятия и че ще се предотврати вредната надпревара за субсидии.

Във [Временната рамка](#), приета в началото на кризата, са определени условията, които Комисията ще прилага, за да обяви дадена помощ за съвместима с член 107, параграф 3, буква б) от ДФЕС (помощи за „преодоляването на сериозни затруднения в икономиката на държава членка“)¹¹. Временната рамка беше изменяна няколко пъти през 2020 г., с което се доказва способността на Комисията да адаптира правилата към променящия се характер на кризата.

През април 2020 г. нейният обхват беше разширен, така че да включва подкрепата за предприятия, които разработват, изпитват и произвеждат така необходимите продукти за борба с коронавируса, като например ваксини, лекарства, медицински изделия, дезинфектанти и лични предпазни средства, както и субсидии за заплати и схеми за отсрочване на плащането на данъци¹². С второто изменение, прието през май 2020 г., бяха определени критериите за начина, по който държавите членки могат да извършват рекапитализации и да предоставят подчинен дълг на нуждаещи се предприятия. С третото изменение през юни 2020 г. обхватът на Временната рамка беше разширен, за да се даде възможност на държавите членки да предоставят публична подкрепа на всички микро- и малки предприятия дори ако те вече са били в затруднено финансово положение към 31 декември 2019 г. През октомври 2020 г. беше прието четвърто изменение, с което срокът на действие на Временната рамка се удължава с шест месеца до 30 юни 2021 г. и се дава възможност за подкрепа за рекапитализация до 30 септември 2021 г. С оглед на втората вълна на пандемията от COVID-19 и на продължилата по-дълго от първоначално очакваното криза, с петото изменение през

предприети от държавите от ЕС, са на разположение заеми и безвъзмездни средства в размер на 672,5 милиарда евро. Вж.: Регламент (ЕС, ЕВРАТОМ) 2020/2093 на Съвета от 17 декември 2020 г. за определяне на многогодишната финансова рамка за годините 2021—2027 (ОВ L 433I, 22.12.2020 г., стр. 11—22).

¹⁰ Членове 121 и 126 от ДФЕС.

¹¹ Съобщение на Комисията: Временна рамка за мерки за държавна помощ в подкрепа на икономиката в условията на сегашния епидемичен взрив от COVID-19 (ОВ C 91I, 20.3.2020 г.).

¹² С това разширяване на обхвата на Временната рамка се определят условията, които Комисията ще прилага, за да обявява дадена помощ за съвместима с член 107, параграф 3, буква в) от ДФЕС („помощи, които имат за цел да улеснят развитието на някои икономически дейности или на някои икономически региони, доколкото тези помощи не засягат по неблагоприятен начин условията на търговия до степен, която противоречи на общия интерес“).

януари 2021 г. всички мерки, определени във Временната рамка, включително мерките за рекапитализация, бяха удължени до 31 декември 2021 г., а обхватът на Временната рамка беше разширен, като се увеличиха таваните, посочени в нея, и се разреши преобразуването на определени подлежащи на възстановяване инструменти в преки безвъзмездни средства до края на 2021 г.

За много кратко време Комисията прие голям брой решения за държавна помощ съгласно Временната рамка, като позволи на държавите членки да приемат мерки за облекчаване на икономическото въздействие на пандемията от COVID-19. През 2020 г. Комисията прие 598 решения за държавна помощ, свързана с COVID-19¹³. През този период Комисията разреши държавни помощи, които могат да бъдат оценени на 3,08 трилиона евро¹⁴. Редица от тези мерки за помощ бяха съфинансирани от политиката на сближаване, най-вече благодарение на двата пакета за спешно реагиране, предложени от Комисията и одобрени от Европейския парламент и Европейския съвет през 2020 г.: Инвестиционната инициатива в отговор на коронавируса (CRII) и Инвестиционната инициатива в отговор на коронавируса плюс (CRII+).

Няколко държави членки нотифицираха „рамкови схеми“, обхващащи различни сектори на икономиката чрез различни видове помощи, включително подкрепа, насочена към малките и средните предприятия (МСП). Например Франция нотифицира рамкова схема в размер на 7 милиарда евро, подпомагаща по-специално МСП. Схемата включва няколко вида подкрепа, като преки безвъзмездни средства, заеми с изгодни лихвени проценти и държавни гаранции по заеми¹⁵. Редица държави членки, включително Белгия, България, Гърция, Дания, Италия, Румъния и Словакия, нотифицираха помощ специално в полза на МСП. Помощта в полза на МСП беше предоставена под различни форми като отсрочване на плащането на данъци (Дания)¹⁶, схеми за публични гаранции (България)¹⁷ и безвъзмездни средства, покриващи лихви по съществуващи дългови задължения (Гърция)¹⁸.

Няколко държави членки нотифицираха помощ в подкрепа на научноизследователската и развойната дейност, инфраструктурите за изпитване и производството на [свързани с](#)

¹³ Включително решения, приети съгласно изключителното правно основание в подкрепа на Временната рамка и съгласно правилата за държавна помощ, които се прилагат при обичайни обстоятелства, както и последващи изменения на приети по-рано решения.

¹⁴ В сумата са включени мерки за държавна помощ, приети съгласно Временната рамка, всички държавни помощи, свързани с COVID-19, одобрени съгласно други набори от правила за държавна помощ, както и коригирани суми, включени в последващи решения за изменение.

¹⁵ Решение на Комисията от 20 април 2020 г. по дело SA.56985 (2020/N) Франция — COVID-19: Régime cadre temporaire pour le soutien aux entreprises (Временна рамкова схема за подкрепа на бизнеса).

Вж.: https://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases1/202017/285598_2149988_102_2.pdf.

¹⁶ Решение на Комисията от 30 април 2020 г. по дело SA.57027 (2020/N) Дания — COVID-19: Кредитен механизъм и отсрочване на плащането на ДДС и на данъци върху заплатите. Вж.: https://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases1/202019/285826_2153371_56_2.pdf.

¹⁷ Решение на Комисията от 8 април 2020 г. по дело SA.56933 (2020/N) България — COVID-19: Програма за гаранции на заеми в полза на МСП. Вж.: https://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases1/202015/285460_2146849_41_2.pdf.

¹⁸ Решение на Комисията от 8 април 2020 г. по дело SA.56839 (2020/N) Гърция — COVID-19: Подкрепа за задължения по заемите на МСП под формата на безвъзмездни средства съгласно Временната рамка за мерки за държавна помощ в подкрепа на икономиката в условията на сегашния епидемичен взрив от COVID-19. Вж.: https://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases1/202016/285303_2147455_84_2.pdf.

коронавируса продукти¹⁹. Например Германия нотифицира обща схема за подпомагане на научноизследователската и развойната дейност, изпитването и производството на свързани с коронавируса продукти²⁰.

Транспортният сектор беше сериозно засегнат от световната пандемия. През 2020 г. Комисията прие 42 решения, позволяващи държавна помощ на авиокомпаниите, летища и дружества за наземно обслужване за справяне с техните нужди от ликвидни средства и от капитал, породени от пандемията от COVID-19. Редица авиокомпаниите се възползваха от помощ, одобрена съгласно Временната рамка (член 107, параграф 3, буква б) от ДФЕС), включително *Air France*, *Lufthansa*, *SAS*, *Austrian Airlines*, *airBaltic*, *Blue Air*, *KLM*, *Nordica*, *Alitalia* и *Brussels Airlines*²¹. Помощ за авиокомпаниите беше разрешена също така съгласно член 107, параграф 3, буква в) от ДФЕС и съгласно Насоките за помощ за оздравяване и реструктуриране²². Например Комисията одобри държавна помощ за френската авиокомпания *Corsair*. Съществуващите финансови затруднения на авиокомпаниите се усложниха поради пандемията от COVID-19. Ето защо държавната помощ се състоеше от две отделни мерки: 106,7 милиона евро под формата на помощ за реструктуриране и 30,2 милиона евро за компенсиране на *Corsair* за щети, породени от пандемията от COVID-19²³. Португалската авиокомпания *TAP* не отговаряше на изискванията за помощ по Временната рамка, тъй като дружеството вече е било във финансово затруднение преди 31 декември 2019 г. Комисията одобри заем за оздравяване на *TAP* в размер на 1,2 милиарда евро²⁴. Комисията също така одобри схеми за компенсиране на регионални и местни дружества за обществен транспорт за щетите, претърпени в резултат на ограниченията на свободата на движение и на други мерки²⁵. Освен за транспорта, съгласно член 107, параграф 3, буква б) от ДФЕС Комисията одобри мерки, приети от държавите членки за предприятия, които са особено засегнати от пандемията, например в сектора на туризма, културата, хотелиерството и търговията на дребно²⁶. Комисията също така

¹⁹ Например Италия (SA.56786), Белгия (SA.57173 и SA.57057), Франция (SA.57367), Малта (SA.57204 и SA.57075) и Чехия (SA.56961 и SA.57071).

²⁰ Решение на Комисията от 28 април 2021 г. по дело SA.57100 Германия — COVID-19: Федерална рамка за помощ за свързани с COVID-19 НИРД, инвестиции в инфраструктури за изпитване и производство. Вж.: https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_57100.

²¹ Вж. съответно дела SA.57082, SA.57153, SA.57369, SA.57543 и SA.58342, SA.57539, SA.58101, SA.57026, SA.56943, SA.57116, SA.57586, SA.58114, SA.57544.

²² Съобщение на Комисията: Насоки за държавна помощ за оздравяване и реструктуриране на нефинансови предприятия в затруднено положение (ОВ С 249, 31.7.2014 г., стр. 1—28).

²³ Решение на Комисията от 11 декември 2020 г. по дело SA.58463 Франция — Помощ за реструктуриране на *Corsair*. Вж.:

https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_58463.

²⁴ Решение на Комисията от 10 юни 2020 г. по дело SA.57369 Португалия — COVID-19: Помощ за *TAP*. Вж.: https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_57369.

²⁵ Например Решение на Комисията от 7 август 2020 г. по дело SA.57675 (2020/N) Германия — COVID-19: Схема за регионален и местен обществен пътнически транспорт. Вж.: https://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases/1/202033/287584_2180796_60_2.pdf.

²⁶ Например дело SA.58214 Ирландия — COVID-19: Фонд за приспособяване за целите на възобновяването на дейността в сектора на туризма и хотелиерството, вж.: https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_58214; дело SA.57595 Хърватия — Програма за държавна помощ на министерството на културата за подпомагане на икономиката в настоящата пандемия от COVID-19, вж.: https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_57595;

прие редица решения съгласно член 107, параграф 2, буква б) от ДФЕС (помощ за възстановяване на щетите, причинени от природни бедствия или извънредни събития), например за компенсиране на щетите на самостоятелно заетите лица, за субсидиране на фиксираните разходи на дружествата и за компенсиране на загубите поради отмяна на спортни събития²⁷.

Комисията също така одобри съгласно член 107, параграф 3, буква б) от ДФЕС редица мерки за държавна помощ, предназначени за специфични области в държавите членки. Германия например нотифицира фонд в размер на 46 милиарда евро („BayernFonds“) под формата на гаранции, инструменти за рекапитализация и субсидирани дългови инструменти за Бавария за предоставяне на помощ за осигуряване на ликвидност и капитал на предприятията²⁸. Мерки за държавна помощ бяха одобрени също така за региона Валония и региона Брюксел в Белгия и региона Фриули–Венеция Джулия и южната част на Италия²⁹.

По отношение на сумите, одобрени от Комисията, съществуваша много големи разлики между отделните държави членки. Тези разлики донякъде се обясняват с различните размери на икономиките на държавите членки.

По-конкретно около 51,5 % от одобрените държавни помощи са нотифицирани от Германия. Италия нотифицира мерки, които представляват около 14,7 % от целия размер на одобрената държавна помощ, докато помощта, нотифицирана от Франция, представлява 13,9 % от този размер. Помощта, нотифицирана от Испания, представлява 4,8 % от целия размер на одобрената държавна помощ, докато помощта, нотифицирана от Полша и Белгия, отговаря съответно на около 2 % и 1,8 %. Помощта, нотифицирана от други държави членки, се оценява на 0,01 %—1,5 % от общата прогнозна сума от 3,08 трилиона евро. Действителното икономическо въздействие на мерките за държавна помощ зависи от тяхното изпълнение, а не от бюджетите. Поради това понастоящем Комисията наблюдава прилагането на мерките за държавна помощ, свързани с COVID-19, и адаптира стратегията си за държавна помощ към развитието на ситуацията на вътрешния пазар.

Въз основа на отговорите на всички 27 държави членки на две последователни проучвания, проведени от Европейската комисия в периода от средата на март до края на декември 2020 г., от одобрената към този момент 2,96 трилиона евро помощ

дело SA.59048 Дания — COVID-19: Помощ за кафенета, ресторанти, барове, нощни клубове, места за културни изяви и техни доставчици, вж.: https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_59048.

²⁷ Решение на Комисията от 25 март 2021 г. по дело SA.56791 — Временна схема за обезщетение на самостоятелно заети лица, които са финансово засегнати от COVID-19, вж.: https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_56791; Решение на Комисията от 23 май 2020 г. по дело SA.57291 — Схема за обезщетение във връзка с COVID-19: мярка за субсидии за фиксираните разходи, вж.: https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_57291; Решение на Комисията от 22 юли 2020 г. по дело SA.57614 Чехия — Схема за обезщетение на спортни организации и съоръжения за свързана с COVID-19 отмяна на спортни прояви („Програма за спорта, свързана с COVID-19“), вж.: https://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases/202030/286956_2175432_128_2.pdf.

²⁸ Дело SA.57447 Германия — Мерки във връзка с COVID-19 по линия на фонда BayernFonds. Вж.: https://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases/202040/286247_2192300_93_2.pdf.

²⁹ Дела SA.57083, SA.57056, SA.58802 и SA.57005.

действително са били изразходени около 544 милиарда евро. В абсолютно изражение, по предварителни данни, изпратени от държавите членки, Франция е предоставила повече от една четвърт от общата изплатена помощ (155,36 милиарда евро), следвана от Италия с 19,8 % (107,9 милиарда евро), Германия с 19,1 % (104,25 милиарда евро) и Испания с 16,7 % (90,8 милиарда евро). В относително изражение, по предварителни данни, изпратени от държавите членки, Испания е държавата, която е изплатила най-много в сравнение със собствения си БВП (7,3 %), следвана от Франция (6,4 %), Италия (6,0 %), Гърция (4,4 %), Малта (3,9 %), Унгария (3,7 %), Португалия (3,6 %), Полша (3,6 %) и Кипър (3,5 %). На равнище ЕС-27 разходите за държавна помощ, свързани с коронавируса, съответстват на около 3,9 % от БВП на ЕС.

Освен помощта, която е нотифицирана по линия на Временната рамка, държавите членки имат право да приемат мерки, които не попадат в обхвата на контрола на ЕС върху държавната помощ. Държавната помощ, за която се счита, че нарушава в по-малка степен търговията, например помощта, основана на регламентите за помощ *de minimis*³⁰, или съгласно някои регламенти за групово освобождаване³¹, може да бъде приета без предварително одобрение от Комисията. Тя включва по-специално мерки като субсидии за заплати, спиране на плащанията на корпоративни данъци и ДДС и социалноосигурителните вноски.

2.2. Насоки за участниците на пазара при антиitrustовия контрол и контрола върху сливанията

Запазването на пазарната дисциплина с цел осигуряване на функционирането на единния пазар е още по-важно по време на криза. Същевременно трябва да се улесни сътрудничеството между предприятията, когато то е необходимо за противодействие на последиците от пандемията.

В областта на [антиitrustовия](#) контрол Комисията бързо прие поредица от мерки, обхващащи различни области.

³⁰ Регламент (ЕС) № 1407/2013 на Комисията от 18 декември 2013 г. относно прилагането на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз към помощта *de minimis* (ОВ L 352, 24.12.2013 г., стр. 1); Регламент (ЕС) № 1408/2013 на Комисията от 18 декември 2013 г. относно прилагането на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз към помощта *de minimis* в селскостопанския сектор (ОВ L 352, 24.12.2013 г., стр. 9); Регламент (ЕС) № 717/2014 на Комисията от 27 юни 2014 г. относно прилагането на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз към помощта *de minimis* в сектора на рибарството и аквакултурите (ОВ L 190, 28.6.2014 г., стр. 45); и Регламент (ЕС) № 360/2012 на Комисията от 25 април 2012 г. относно прилагането на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз към минималната помощ (*de minimis*) за предприятия, предоставящи услуги от общ икономически интерес (ОВ L 114, 26.4.2012 г., стр. 8).

³¹ Регламент (ЕС) № 651/2014 на Комисията от 17 юни 2014 г. за обявяване на някои категории помощи за съвместими с вътрешния пазар в приложение на членове 107 и 108 от Договора (текст от значение за ЕИП) (ОВ L 187, 26.6.2014 г., стр. 1); Регламент (ЕС) 2017/1084 на Комисията от 14 юни 2017 г. за изменение на Регламент (ЕС) № 651/2014 по отношение на помощите за пристанищните и летищните инфраструктури, праговете за уведомяване за помощи за култура и опазване на културното наследство и помощи за спортни и мултифункционални инфраструктури за отдих, както и относно схемите за регионална оперативна помощ за най-отдалечените региони и за изменение на Регламент (ЕС) № 702/2014 по отношение на изчисляването на допустимите разходи (ОВ L 156, 20.6.2017 г., стр. 1).

Комисията предостави насоки на участниците на пазара в [съобщение](#)³² и в *ad-hoc писмо за ненамеса*, като изложи основните критерии, които използва при оценката на проекти за сътрудничество, насочени към преодоляване на недостига на продукти и услуги от съществено значение по време на пандемията от COVID-19, например лекарства и медицинско оборудване. Освен това Комисията се ангажира с предприятия, например в автомобилния сектор, като предостави неформални насоки за видовете сътрудничество, които вероятно не са проблемни, и определи необходимите предпазни мерки за такова сътрудничество.

На 30 април 2020 г. Комисията изготви три регламента за изпълнение, с които временно се смекчават правилата на конкурентното право в [три селскостопански сектора](#), силно засегнати от пандемията от COVID-19³³. С регламентите за изпълнение се дава възможност на земеделските стопани и на признатите междубраншови организации да предприемат временни колективни действия за стабилизиране на определени сектори.

В допълнение Европейската мрежа по конкуренция издаде съвместно изявление относно прилагането на антитръстовите правила по време на кризата във връзка с COVID-19 и осигури тясно сътрудничество по въпроси в областта на конкуренцията, свързани с COVID-19. В [съвместното изявление](#)³⁴ членовете на Европейската мрежа по конкуренция изразиха разбирането си, че извънредната ситуация може да породи необходимост от сътрудничество между предприятията, за да се гарантират снабдяването и справедливото разпределение на продукти с ограничена наличност до всички потребители. Те заявиха, че няма да се намесват активно срещу необходимите и временни мерки, въведени с цел да се избегне недостигът на стоки. В същото време беше изключително важно да се гарантира, че продуктите, за които се счита, че са от съществено значение за защита на здравето на потребителите в настоящата ситуация (например маски за лице и дезинфектанти за ръце), остават на разположение на конкурентни цени. Във връзка с това Европейската мрежа по конкуренция заяви, че няма да се поколебае да предприеме действия срещу предприятия, които се възползват от настоящата ситуация, за да създават картели или да злоупотребяват с господстващото си положение. След съвместното изявление Комисията и националните

³² Съобщение на Комисията: Временна рамка за оценка на антитръстови въпроси относно икономическо сътрудничество в отговор на спешни ситуации, произтичащи от настоящото разпространение на COVID-19 (ОВ С 116, 8.4.2020 г., стр. 7).

³³ Регламент за изпълнение (ЕС) 2020/593 на Комисията от 30 април 2020 г. за разрешаване на споразумения и решения относно мерки за стабилизиране на пазара в сектора на картофите (ОВ L 140, 4.5.2020 г., стр.13); Регламент за изпълнение (ЕС) 2020/594 на Комисията от 30 април 2020 г. за разрешаване на споразуменията и решенията относно мерки за стабилизиране на пазара в сектора на живите дървета и други растения, луковици, корени и други подобни, рязан цвят и декоративна растителност (ОВ L 140, 4.5.2020 г., стр. 17); Регламент за изпълнение (ЕС) 2020/599 на Комисията от 30 април 2020 г. за разрешаване на споразуменията и решенията относно планирането на производството в сектора на млякото и млечните продукти (ОВ L 140, 4.5.2020 г., стр. 37). Тези регламенти за изпълнение на Комисията бяха последвани от приемането на Регламент за изпълнение (ЕС) 2020/975 на Комисията от 6 юли 2020 г. за разрешаване на споразумения и решения относно мерки за стабилизиране на пазара в лозаро-винарския сектор (ОВ L 215, 7.7.2020 г., стр. 13).

³⁴ Съвместно изявление на Европейската мрежа по конкуренция относно прилагането на правото в областта на конкуренцията по време на кризата с коронавируса. Вж.: https://ec.europa.eu/competition/ecn/202003_joint-statement_ecn_corona-crisis.pdf.

органи за защита на конкуренцията работиха заедно, за да гарантират, че снабдяването с основни стоки и услуги по време на пандемията няма да бъде нарушено и че правилата в областта на конкуренцията ще се прилагат последователно, както при принудително изпълнение, така и при инициативи за сътрудничество на водещи предприятия по време на кризата. Благодарение на тясното сътрудничество и координация на случаите на нарушаване на антитръстовите правила и насоки, свързани с COVID-19, Европейската мрежа по конкуренция беше в състояние да изрази единна позиция по отношение на предприятия, които се стремят да разработват инициативи в съответствие с антитръстовото законодателство.

По отношение на [контрола върху сливанията](#) Комисията успя да продължи дейността си, като същевременно спазваше изцяло законовите си задължения и срокове³⁵. Въпреки пандемията през 2020 г. Комисията беше уведомена за 361 сделки. Както и през предходните години, повечето нотифицирани сливания не породиха опасения по отношение на конкуренцията и беше възможно да бъдат обработени бързо. Комисията прие 352 решения за сливания и се намеси в 18 случая. Във втората категория 13 сливания бяха разрешени през първата фаза на разследване въз основа на поемане на задължения³⁶, три бяха разрешени след втора фаза на разследване въз основа на средства за защита³⁷ и едно беше разрешено през втората фаза безусловно³⁸. При 76 % от всички нотифицирани сделки през 2020 г. беше използвана опростената процедура.

2.3. Подготовка за възстановяване и излизане от кризата

Със средства в размер на 672,5 милиарда евро Механизмът за възстановяване и устойчивост (МВУ)³⁹ представлява най-голямата част от пакета за възстановяване [NextGenerationEU](#), който е в размер на 750 милиарда евро⁴⁰. Чрез МВУ ще се осигури подкрепа за публичните инвестиции и реформи в държавите членки, на които ще бъде предоставена подкрепа, за да се справят с икономическото и социалното въздействие на пандемията от COVID-19, както и да улеснят екологичния и цифровия преход.

³⁵ За да осигури непрекъснатост на стопанската дейност по време на пандемия, Комисията въведе инструмента за подаване на електронни уведомления, който позволява на предприятията да уведомяват онлайн за планирани сливания.

³⁶ Дела М.9408 Assa Abloy/Agta Record, М.9434 UTC/Raytheon, М.9461 AbbVie/Allergan, М.9502 Synthomer/Omnova Solutions, М.9517 Mylan/Upjohn, М.9546 Gategroup/LSG European Business, М.9554 Elanco Animal Health/Bayer Animal Health Division, М.9674 Vodafone Italia/Tim/INWIT JV, М.9677 DIC/BASF Colors & Effects, М.9728 Altice/Omers/Allianz/Covage, М.9744 Mastercard/Nets, М.9776 Worldline/Ingenico и М.9779 Alstom/Bombardier Transportation.

³⁷ Дело М.9014 PKN Orlen/Grupa Lotos, Дело М.9730 FCA/PSA, Дело М.9660 Google/Fitbit.

³⁸ Дело М.9409 Aurubis/Metallo Group Holding.

³⁹ Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета от 12 февруари 2021 г. за създаване на Механизъм за възстановяване и устойчивост (ОВ L 57, 18.2.2021 г., стр. 17—75); Предложение на Комисията от 28 май 2020 г. за Регламент на Европейския парламент и на Съвета за създаване на Механизъм за възстановяване и устойчивост, цитирано по-горе. През декември 2020 г. в рамките на Съвета беше постигнато политическо споразумение и на 9 февруари 2021 г. Европейският парламент одобри Регламента за МВУ.

⁴⁰ Други инструменти, които ще бъдат използвани, са например Фондът за справедлив преход, програмата „Цифрова Европа“, resceEU и новата здравна програма „ЕС в подкрепа на здравето“.

Преглед на плановете за възстановяване и устойчивост на държавите членки

За да получат безвъзмездни средства и заеми с ниски лихвени проценти по МВУ, държавите членки трябва да представят плановете за възстановяване и устойчивост, които да бъдат проверени от Комисията, преди да бъдат изплатени каквито и да било средства. Всички проекти в плановете за възстановяване и устойчивост трябва да бъдат оценени съгласно правилата за държавна помощ. През есента на 2020 г. редица държави членки представиха на Комисията проекти на плановете за възстановяване и устойчивост, а ГД „Конкуренция“ подпомогна прегледа и предостави съвети относно проектите на плановете за възстановяване и устойчивост. Освен това ГД „Конкуренция“, заедно с други служби на Комисията, помогна на държавите членки да изготвят плановете за възстановяване и устойчивост в съответствие с правилата за държавна помощ. За тази цел през декември 2020 г. Комисията публикува набор от образци. Образците бяха актуализирани през януари 2021 г.⁴¹

3. Гарантиране, че правилата в областта на конкуренцията са целесъобразни — обширна програма за политиката

През 2020 г. Комисията продължи своя задълбочен преглед на правилата в областта на конкуренцията, за да ги направи пригодни за променящата се пазарна среда, включително за ускоряващата се цифровизация на икономиката. Прегледът се основава също така на информацията от тримата независими специални съветници, представена в доклада им от април 2019 г., относно цифровизацията и законодателството в областта на конкуренцията⁴².

По-конкретно Комисията постигна напредък по своята програма за преглед, обхващаща голям брой от нейните основни регламенти за групово освобождаване и съответните насоки и известия, и продължи да работи по редица текущи инициативи за осигуряване на лоялна конкуренция на единния пазар, като например предложението за законодателен акт за цифровите пазари и инициативата относно чуждестранните субсидии. Освен това през 2020 г. Комисията завърши своята „проверка за пригодност“ на пакета за модернизиране на държавната помощ от 2014 г.

3.1. Нова инициатива на политиката за укрепване на набора от инструменти на политиката в областта на конкуренцията

Като централен елемент на Европейската стратегия в областта на цифровите технологии⁴³, представена от Комисията през февруари 2020 г., Комисията подготви две законодателни предложения, предназначени за създаването на по-безопасно цифрово пространство за всички ползватели, в което основните им права са защитени, и за създаването на конкурентни условия, които дават възможност за растеж на

⁴¹ Работен документ на службите на Комисията „Насоки за държавите членки — плановете за възстановяване и устойчивост“, SWD(2021) 12 final, 22.1.2021 г. Вж.: https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/document_travail_service_part2_v3_en.pdf.

⁴² „Competition Policy for the Digital Era“ („Политика в областта на конкуренцията за цифровата ера“), 2019 г., вж.

<https://ec.europa.eu/competition/publications/reports/kd0419345enn.pdf>.

⁴³ Изграждане на цифровото бъдеще на Европа, публикация на Комисията от 19 февруари 2020 г., ISBN 978-92-76-16362-6.

иновативните цифрови предприятия в рамките на единния пазар и за конкуренция в световен мащаб.

През 2020 г. Комисията прие предложение за законодателен акт за цифровите пазари за осигуряването на достъпни и справедливи цифрови пазари⁴⁴. С предложението регламент се цели да се преодолеят структурните проблеми на цифровите пазари, по-специално на големите цифрови платформи, действащи като „пазачи на информационния вход“, т.е. платформи, които изпълняват посредническа роля, като свързват голяма потребителска база с голям брой предприятия. Като част от цифровия пакет Комисията внесе и предложение за законодателен акт за цифровите услуги⁴⁵. И двете предложения на Комисията са предмет на обикновената законодателна процедура и ще бъдат разисквани в Парламента и в Съвета през 2021 г.

Законодателен акт за цифровите пазари

Законодателният акт за цифровите пазари — предложение за регламент, който да бъде приет съгласно член 114 от ДФЕС — ще има за цел да не се допуска пазачите на информационния вход да налагат несправедливи условия на предприятията и потребителите. Примери за такива несправедливи условия включват забрана на предприятията да осъществяват достъп до собствените си данни, обвързване на ползвателите към определена услуга и ограничаване на преминаването към алтернативни услуги. Предприятията ще бъдат определяни за пазачи на информационния вход съгласно акта, ако са изпълнени три кумулативни количествени критерия⁴⁶. Определените за пазачи на информационния вход ще бъдат обект на редица задължения и забрани, за да се гарантира отворена онлайн среда, която е справедлива за предприятията и за потребителите и е достъпна за иновации от всички участници. За да се гарантира ефективността на новите правила, се предвижда възможност за налагане на санкции за неспазване на забраните и задълженията, предвидени в законодателния акт за цифровите пазари.

3.2. Актуализиране на правилата и насоките относно сливанията и на антитръстовите правила и насоки

3.2.1. Напредък при оценката на сливанията

През 2020 г. Комисията премина към заключителните етапи на своята оценка на избрани процедурни аспекти и аспекти, свързани с компетентността, на контрола на ЕС

⁴⁴ Предложение за Регламент на Европейския парламент и на Съвета относно достъпни и справедливи пазари в цифровия сектор (Законодателен акт за цифровите пазари), COM(2020) 842 final, 15.12.2020 г.

⁴⁵ Предложение за Регламент на Европейския парламент и на Съвета относно единния пазар на цифрови услуги (Законодателен акт за цифровите услуги) и за изменение на Директива 2000/31/ЕО, COM(2020) 825 final, 15.12.2020 г. Със законодателния акт ще бъдат въведени правила относно онлайн услугите (посредническите услуги, хостинг услугите и онлайн платформите). Доставчиците на такива услуги ще подлежат, наред с другото, на изисквания за прозрачност и докладване, задължения за информиране, правила относно споделянето на данни и кодекси на поведение.

⁴⁶ Някои големи онлайн платформи действат като пазачи на информационния вход на цифровите пазари. В законодателния акт за цифровите пазари е установен набор от критерии за определяне на голяма онлайн платформа като пазач на информационния вход. Тези критерии са изпълнени, ако предприятието: i.) има силна икономическа позиция, оказва значително въздействие върху вътрешния пазар и осъществява дейност в много държави от ЕС, ii.) има силна позиция в посредническите услуги, т.е. свързва голяма потребителска база с голям брой предприятия, и iii.) е постигнало или се очаква да постигне трайно установена и постоянна позиция на пазара.

върху сливанията⁴⁷. На 26 март 2021 г. беше публикуван работен документ на службите на Комисията, в който са обобщени основните констатации от оценката⁴⁸. Вследствие на резултатите от оценката Комисията прие съобщение за предоставяне на насоки относно прилагането на механизма за препращане между държавите членки, предвиден в член 22 от Регламента за сливанията, и започна оценка на въздействието, за да проучи варианти на политики с цел допълнително насочване и опростяване на процедурите за сливанията⁴⁹.

3.2.2. Преглед на правилата относно вертикалните споразумения за снабдяване и хоризонталните споразумения за сътрудничество

Комисията приключи своята оценка на Регламента за групово освобождаване на вертикални споразумения („РГОВС“)⁵⁰ и Насоките относно вертикалните ограничения⁵¹ с публикуването през септември 2020 г. на работен документ на службите на Комисията⁵². Чрез оценката бе преценено до каква степен настоящият режим е постигнал целта си да осигури защита на вертикалните споразумения, които в крайна сметка повишават ефикасността, като по този начин е създал правна сигурност и е намалил разходите за постигане на съответствие. Целта на оценката беше също така да се реши дали трябва да се остави срокът на тези правила да изтече, дали те да бъдат подновени в сегашния си вид, или да бъдат преразгледани.

Оценката показва, че РГОВС и Насоките относно вертикалните ограничения остават полезни инструменти, които улесняват самооценката на предприятията. Пазарите обаче са претърпели развитие и оценката изведе на преден план редица въпроси, които трябва да бъдат разгледани. Комисията започна преглед с цел до 31 май 2022 г., когато действието на настоящите правила изтича, да разполага с преразгледани правила.

През 2020 г. Комисията продължи своята оценка на Регламента за групово освобождаване на споразуменията за научноизследователска и развойна дейност (РГО за НИРД)⁵³ и Регламента за групово освобождаване на споразуменията за

⁴⁷ Оценката бе съсредоточена върху четири въпроса: i) потенциално допълнително опростяване на контрола на ЕС върху сливанията, ii) функционирането на праговете за компетентност, iii) функционирането на системата за препращане и iv) специфични технически аспекти на уредбата относно процедурите и разследванията за оценка на сливания.

⁴⁸ Работен документ на службите на Комисията „Оценка на процедурните аспекти и аспектите, свързани с компетентността, на контрола на ЕС върху сливанията“, SWD(2021) 66 final, 26.3.2021 г. Вж.: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/bg/IP_21_1384

⁴⁹ Съобщение на Комисията: Насоки на Комисията относно прилагането на механизма за препращане, предвиден в член 22 от Регламента за сливанията, за определени категории случаи, C(2021) 1959 final, 26.3.2021 г.

⁵⁰ Регламент (ЕС) № 330/2010 на Комисията от 20 април 2010 г. за прилагането на член 101, параграф 3 от Договора за функционирането на Европейския съюз относно категориите вертикални споразумения и съгласувани практики (ОВ L 102, 23.4.2010 г., стр. 1—7).

⁵¹ Насоки относно вертикалните ограничения (ОВ C 130, 19.5.2010 г., стр. 1—46).

⁵² Работен документ на службите на Комисията „Оценка на Регламента за групово освобождаване на вертикални споразумения“, SWD(2020) 173 final, 8.9.2020 г.

⁵³ Регламент (ЕС) № 1217/2010 на Комисията от 14 декември 2010 г. относно прилагането на член 101, параграф 3 от Договора за функционирането на Европейския съюз за някои категории споразумения за изследвания и разработки (ОВ L 335, 18.12.2010 г., стр. 36—42).

специализация (РГО за специализация)⁵⁴, наричани заедно [регламентите за групово освобождаване на хоризонтални споразумения \(РГОХС\)](#). Насоките на Комисията по отношение на [споразуменията за хоризонтално сътрудничество](#) предоставят ориентир за тълкуването на РГОХС и за прилагането на член 101 от ДФЕС по отношение на други хоризонтални споразумения. Срокът на действие на РГОХС изтича на 31 декември 2022 г. Целта на тези правила е да се улесни сътрудничеството между предприятията по начини, които са желателни за икономиката и не оказват неблагоприятно въздействие от гледна точка на политиката в областта на конкуренцията. В рамките на оценката се събират доказателства за тяхното функциониране и това ще позволи на Комисията да определи дали трябва да остави сроковете на регламентите за хоризонтално групово освобождаване и на съответните насоки да изтекат, дали трябва да удължи срока им на действие, или да ги преразгледа. Предвижда се работен документ на службите на Комисията през 2021 г.

През 2020 г. Комисията продължи с оценката на [Регламента за групово освобождаване на моторни превозни средства \(РГОМПС\)](#), приет през 2010 г.⁵⁵. Целта на оценката е да бъдат събрани факти и доказателства за функционирането на Регламента за групово освобождаване на моторни превозни средства, заедно със съответните насоки, по-специално като се провери доколко са изпълнени неговите цели. Действието на РГОМПС изтича през май 2023 г. и Комисията трябва да представи доклад за оценка до Парламента и Съвета през 2021 г.

3.2.3 Оценка на известието относно определянето на пазара

През 2020 г. Комисията започна и оценка на [известието относно определянето на пазара](#)⁵⁶. В известието се съдържат указания за принципите и най-добрите практики, според които Комисията прилага понятието съответен продукт и географски пазар, когато прилага правото на ЕС в областта на конкуренцията. Целта на оценката е да се прецени дали известието все още е пригодно за целта, особено в контекста на неотдавнашното развитие на пазара в различни сектори, включително на цифровите пазари. Резултатите от оценката ще бъдат публикувани през 2021 г.

3.2.4. Колективно договаряне за самостоятелно заетите лица

Цифровите платформи се отразиха върху начина, по който работят хората. Те осигуряват достъп до работа и повече гъвкавост, но също така могат да доведат до по-голяма уязвимост за някои работници. Онези, които предоставят услуги чрез цифрови платформи, невинаги се вписват в традиционните категории на заетост и невинаги е ясно дали правилата на ЕС в областта на конкуренцията не действат като пречка пред колективното договаряне за онези, които се нуждаят от това. През юни 2020 г.

⁵⁴ Регламент (ЕС) № 1218/2010 на Комисията от 14 декември 2010 г. относно прилагането на член 101, параграф 3 от Договора за функционирането на Европейския съюз за някои категории споразумения за специализация (ОВ L 335, 18.12.2010 г., стр. 43—47).

⁵⁵ Регламент (ЕС) № 461/2010 на Комисията от 27 май 2010 г. относно прилагането на член 101, параграф 3 от Договора за функционирането на Европейския съюз към категориите вертикални споразумения и съгласувани практики в сектора на моторните превозни средства (ОВ L 129, 28.5.2010 г., стр. 52—57).

⁵⁶ Известие на Комисията относно определянето на съответния пазар по смисъла на общностното право на конкуренция (ОВ C 372, 9.12.1997 г., стр. 5).

Комисията предприе процес на оценка на необходимостта от мерки на равнището на ЕС, предоставящи по-голяма правна сигурност относно приложимостта на правото на ЕС в областта на конкуренцията по отношение на колективното договаряне от самостоятелно заети лица. Като част от консултацията относно законодателния акт за цифровите услуги беше проведен процес на първоначално събиране на информация. Успоредно с това ГД „Конкуренция“ работи в тясно сътрудничество със заинтересованите страни, включително с платформи и социални партньори. През януари 2021 г. Комисията публикува оценка на въздействието от етапа на създаване, в която бяха изложени първоначалните възможности за бъдещи действия⁵⁷.

3.2.5. Частно правоприменение — доклад за изпълнението на Директивата относно исковете за обезщетение за вреди и Съобщение относно защитата на поверителна информация от националните съдилища

С Директивата относно исковете за обезщетение за вреди⁵⁸ се установяват правила, с които се гарантира, че всеки, който е претърпял вреда вследствие на нарушение на правото в областта на конкуренцията от страна на предприятие или сдружение на предприятия, може ефективно да упражни правото си да претендира пред националните съдилища това предприятие или сдружение на предприятия да му предостави обезщетение в пълен размер за тази вреда. През декември 2020 г. Комисията представи пред Парламента и Съвета доклад за изпълнението, както се изисква в директивата⁵⁹.

В доклада се прави преглед на изпълнението на някои от основните правила на директивата, като правото на обезщетение в пълен размер, представянето на доказателства, доказателствената стойност на решенията за установяване на нарушение, сроковете на давност, прехвърлянето на надценки и определянето на размера на вредата. След приемането на директивата през 2014 г. броят на исковете за обезщетение за вреди пред националните съдилища значително се увеличи и исковете за обезщетение за вреди станаха много по-широко разпространени в ЕС. В началото на 2014 г. общият брой на делата според датата на първото съдебно решение е приблизително 50, а през 2019 г. след рязко увеличение достига 239. Тези 239 дела са заведени в тринадесет държави членки⁶⁰. Комисията стигна до заключението, че Директивата относно исковете за обезщетение за вреди вероятно е повишила осведомеността на пострадалите от нарушения на правото на ЕС в областта на конкуренцията относно правото им ефективно да претендират за обезщетение за претърпяната вреда.

⁵⁷ Оценка на въздействието от етапа на създаване — Колективни трудови договори за самостоятелно заетите лица — приложно поле на правилата на ЕС в областта на конкуренцията, 6.1.2021 г. Вж.: https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12483-Collective-bargaining-agreements-for-self-employed-scope-of-application-EU-competition-rules_bg.

⁵⁸ Директива 2014/104/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 ноември 2014 г. относно някои правила за уреждане на искове за обезщетение за вреди по националното право за нарушения на разпоредбите на правото на държавите членки и на Европейския съюз в областта на конкуренцията (ОВ L 349, 5.12.2014 г., стр. 1—19).

⁵⁹ Член 20 от Директивата относно исковете за обезщетение за вреди.

⁶⁰ Австрия, Белгия, Германия, Дания, Гърция, Испания, Италия, Нидерландия, Полша, Унгария, Финландия и Франция плюс Обединеното кралство.

Освен това Европейската комисия прие необвързващо [Съобщение относно защитата на поверителна информация от националните съдилища](#) в производства за частно правоприлагане на правото на ЕС в областта на конкуренцията⁶¹. В съобщението са предоставени насоки относно мерките, които националните съдилища могат да налагат за защита на поверителната информация по време на производствата и след приключването им. Тези мерки включват например редакции, поверителни кръгове, използване на експерти и закрити съдебни заседания.

[3.3. Преглед на правилата за държавна помощ](#)

[3.3.1. Проверката за пригодност на правилата за държавна помощ приключи](#)

През 2020 г. Комисията приключи започналата през 2019 г. [проверка за пригодност](#)⁶² на правилата за държавна помощ, приети като част от пакета за модернизиране на държавната помощ. В проверката за пригодност бяха включени също [Ръководните насоки относно железопътните предприятия](#)⁶³ и [Съобщението относно застраховането на краткосрочни експортни кредити](#)⁶⁴. Комисията проучи дали правилата все още са пригодни за поставените цели също и в контекста на Европейския зелен пакт⁶⁵, новата

⁶¹ Съобщение на Комисията: Съобщение относно защитата на поверителна информация от националните съдилища в производства за прилагане от страна на частноправни субекти на правото на ЕС в областта на конкуренцията (ОВ С 242, 22.7.2020 г., стр. 1—17).

⁶² В рамките на проверката за пригодност бяха обхванати следните правила, които бяха приети като част от пакета за модернизиране на държавната помощ: Общият регламент за групово освобождаване (ОРГО) (Регламент (ЕС) № 651/2014 на Комисията от 17 юни 2014 г. за обявяване на някои категории помощи за съвместими с вътрешния пазар в приложение на членове 107 и 108 от Договора (ОВ L 187, 26.6.2014 г., стр. 1—78); Регламентът за помощта *de minimis* (Регламент (ЕС) № 1407/2013 на Комисията от 18 декември 2013 г. относно прилагането на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз към помощта *de minimis* (ОВ L 352, 24.12.2013 г., стр. 1—8); Насоките за регионалната помощ (Насоки за регионалната помощ за периода 2014—2020 г. (ОВ С 209, 23.7.2013 г., стр. 1—45); Рамката за държавна помощ за научни изследвания, развитие и иновации (НИРИ) (Съобщение на Комисията: Рамка за държавна помощ за научни изследвания, развитие и иновации (ОВ С 198, 27.6.2014 г., стр. 1—29); Съобщение относно важни проекти от общоевропейски интерес (ВПОИ) (Съобщение на Комисията: Критерии за анализа на съвместимостта с вътрешния пазар на държавна помощ за насърчаване изпълнението на важни проекти от общоевропейски интерес (ОВ С 188, 20.6.2014 г., стр. 4—12); Насоки относно държавните помощи за насърчаване на инвестициите в рисково финансиране (Съобщение на Комисията: Насоки относно държавните помощи за насърчаване на инвестициите в рисково финансиране (ОВ С 19, 22.1.2014 г., стр. 4—34); Насоки относно държавните помощи за летища и авиокомпани (Съобщение на Комисията: Насоки относно държавните помощи за летища и авиокомпани (ОВ С 99, 4.4.2014 г., стр. 3—34); Насоки относно държавната помощ за опазване на околната среда и за енергетика (Съобщение на Комисията: Насоки относно държавната помощ за опазване на околната среда и за енергетика за периода 2014—2020 г. (ОВ С 200, 28.6.2014 г., стр. 1—55); Насоки за държавна помощ за оздравяване и реструктуриране на нефинансови предприятия в затруднено положение (Съобщение на Комисията: Насоки за държавна помощ за оздравяване и реструктуриране на нефинансови предприятия в затруднено положение (ОВ С 249, 31.7.2014 г., стр. 1—28). В проверката бяха включени също Ръководните насоки относно железопътните предприятия от 2008 г. и Съобщението относно застраховането на краткосрочни експортни кредити от 2012 г. Тези правила не бяха преразгледани като част от пакета за модернизиране на държавната помощ, но оценяването им беше от значение в контекста на развитието на правото на ЕС и практиката на Комисията.

⁶³ Съобщение на Комисията: Ръководни насоки на Общността за държавните помощи за железопътните предприятия (ОВ С 184, 22.7.2008 г., стр. 13—31).

⁶⁴ Съобщение на Комисията до държавите членки относно прилагането на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз към застраховането на краткосрочни експортни кредити (ОВ С 392, 19.12.2012 г., стр. 1—7).

⁶⁵ Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Европейския съвет, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите: Европейският зелен пакт, COM(2019) 640 final, 11.12.2019 г.

промишлена стратегия⁶⁶ и стратегията в областта на цифровите технологии⁶⁷ на Комисията.

Резултатите от проверката за пригодност бяха публикувани през октомври 2020 г. Комисията стигна до заключението, че правилата, предмет на оценката, до голяма степен продължават да бъдат пригодни за целта. Някои разпоредби обаче се нуждаят от преработване, включително разяснения, по-нататъшно рационализиране и опростяване, както и от корекции, за да се отразят последните законодателни промени, текущите приоритети, промените на пазарите и технологичното развитие. С цел да се осигури достатъчно време за изменение на правилата Комисията удължи⁶⁸ валидността на тези правила за държавна помощ до 31 декември 2021 г.⁶⁹ Без това удължаване срокът на правилата щеше да изтече в края на 2020 г.

3.3.2. Преглед на правилата за държавна помощ в подкрепа на Европейския зелен пакт

Правилата за държавна помощ са жизненоважна част от екологичния преход. В съответствие със съобщението на Комисията относно Европейския зелен пакт и принципите на проверката за пригодност понастоящем се извършва целенасочено преразглеждане на насоките за държавна помощ, имащи отношение към Европейския зелен пакт, което трябва да бъде приключено до края на 2021 г. Въпросните документи включват [Насоките за регионална помощ](#)⁷⁰, [Съобщението за ВПОИ](#)⁷¹, [Рамката за НИРДИ](#)⁷², [Насоките за рисково финансиране](#), [Насоките относно държавната помощ за околната среда и енергетиката \(НПОСЕ\)](#)⁷³ и съответните разпоредби на [ОРГО](#)⁷⁴.

⁶⁶ Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Европейския съвет, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите: Нова промишлена стратегия за Европа, COM(2020) 102 final, 10.3.2020 г.

⁶⁷ Изграждане на цифровото бъдеще на Европа, съобщение на Комисията от 19 февруари 2020 г.

⁶⁸ Съобщение на Комисията относно удължаването на срока на действие и изменението на Насоките за регионалната помощ за периода 2014—2020 г., Насоките относно държавните помощи за насърчаване на инвестициите в рисково финансиране, Насоките относно държавната помощ за опазване на околната среда и за енергетика за периода 2014—2020 г., Насоките за държавна помощ за оздравяване и реструктуриране на нефинансови предприятия в затруднено положение, Съобщението относно критериите за анализа на съвместимостта с вътрешния пазар на държавна помощ за насърчаване изпълнението на важни проекти от общоевропейски интерес, Съобщението на Комисията: Рамка за държавна помощ за научни изследвания, развитие и иновации и Съобщението на Комисията до държавите членки относно прилагането на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз към застраховането на краткосрочни експортни кредити (ОВ С 224, 8.7.2020 г., стр. 2—4).

⁶⁹ Срокът на действие на следните правила за държавна помощ беше удължен до 31 декември 2023 г.: Общия регламент за групово освобождаване (ОРГО), Регламента за помощта *de minimis*, Насоките за държавна помощ за оздравяване и реструктуриране на нефинансови предприятия в затруднено положение. Вж. също Регламент (ЕС) 2020/972 на Комисията от 2 юли 2020 г. за изменение на Регламент (ЕС) № 1407/2013 по отношение на удължаването на срока на неговото действие и за изменение на Регламент (ЕС) № 651/2014 по отношение на удължаването на срока на неговото действие и съответни промени (ОВ L 215, 7.7.2020 г., стр. 3—7).

⁷⁰ Насоки за регионалната помощ за периода 2014 — 2020 г., които влязоха в сила на 1 юли 2014 г. (ОВ С 209, 23.7.2013 г., стр. 1).

⁷¹ Съобщение на Комисията: Критерии за анализа на съвместимостта с вътрешния пазар на държавна помощ за насърчаване изпълнението на важни проекти от общоевропейски интерес (ОВ С 188, 20.6.2014 г., стр. 4—12).

⁷² Рамка за държавна помощ за научни изследвания, развитие и иновации (ОВ С 198, 27.6.2014 г., стр. 1).

⁷³ Съобщение на Комисията: Насоки относно държавната помощ за опазване на околната среда и за енергетика за периода 2014—2020 г. (ОВ С 200, 28.6.2014 г., стр. 1—55).

⁷⁴ Регламент (ЕС) № 651/2014 на Комисията от 17 юни 2014 г. за обявяване на някои категории помощи за съвместими с вътрешния пазар в приложение на членове 107 и 108 от Договора.

Преработените Насоки за СТЕ бяха приети през 2020 г.⁷⁵.

Изменените насоки за СТЕ влязоха в сила на 1 януари 2021 г. с началото на новия период на търгуване по схемата за търговия с емисии. Насоките за СТЕ позволяват на държавите членки да компенсират предприятията в рискови сектори за част от повишените цени на електроенергията, които се дължат на сигналите за цените на въглеродните емисии, създадени от СТЕ (т.нар. непреки разходи за емисии).

През ноември 2020 г. Комисията отправи покана за предоставяне на коментари⁷⁶ от заинтересованите страни по някои аспекти на [Насоките относно държавната помощ за опазване на околната среда и за енергетика](#) с оглед на планираното им преразглеждане. Насоките, чиято валидност беше удължена до 31 декември 2021 г., бяха оценени като част от проверката за пригодност. Оценката показва, че насоките са способствали за използването на държавните ресурси по по-ефективен и по-малко нарушаващ търговията начин за подобряване на опазването на околната среда и за постигане на целите на енергийния съюз. Те обаче трябва да бъдат коригирани с оглед на новите технологии и видове подкрепа, както и на приетото неотдавна законодателство и политика в областта на околната среда и енергетиката.

През 2020 г., като част от проверката за пригодност, Комисията приключи оценката на [Съобщението от 2014 г. относно важни проекти от общоевропейски интерес \(ВПОИ\)](#)⁷⁷. Резултатите показаха, че правилата за ВПОИ са напълно пригодни за поставените цели, но някои целеви изменения може да са оправдани в контекста на практическия опит, придобит във връзка със случаите на ВПОИ (в областта на микроелектрониката и акумулаторните батерии), и за да се гарантира, че с правилата за ВПОИ се подкрепят напълно приоритетите на Комисията, и по-специално Европейският зелен пакт и стратегията в областта на цифровите технологии, както и че се улеснява участието на МСП. През февруари 2021 г. започна консултация по преработено Съобщение за ВПОИ.

3.3.3. Консултация със заинтересованите страни относно Насоките за държавна помощ за широколентови мрежи

През септември 2020 г. Комисията започна обществена консултация, като прикани държавите членки и други заинтересовани страни да представят своите мнения и коментари относно съществуващите правила на ЕС за държавна помощ за разполагането на широколентови мрежи⁷⁸. [Насоките за държавна помощ за](#)

⁷⁵ Съобщение на Комисията: Насоки относно определени мерки за държавна помощ в контекста на системата за търговия с квоти за емисии на парникови газове след 2021 г., SEC(2020) 320 final, SWD(2020) 190 final, SWD(2020) 191 final, SWD(2020) 192 final, SWD(2020) 193 final, SWD(2020) 194 final, SWD(2020) 195 final, 21.9.2020 г.

⁷⁶ Покана на Комисията за предоставяне на коментари във връзка с преразглеждането на Насоките относно държавната помощ за опазване на околната среда и за енергетика, 12.11.2020 г.

⁷⁷ Съобщение на Комисията: Критерии за анализа на съвместимостта с вътрешния пазар на държавна помощ за насърчаване изпълнението на важни проекти от общоевропейски интерес (ОВ С 188, 20.6.2014 г., стр. 4—12).

⁷⁸ Обществена консултация: Оценка на правилата за държавна помощ за разполагане на широколентова инфраструктура. Вж.:

https://ec.europa.eu/competition/consultations/2020_broadband/index_en.html.

ширококоленови мрежи от 2013 г. дават възможност на държавите членки да предоставят, при определени условия, подкрепа за разполагането на ширококоленови мрежи⁷⁹. Обществената консултация е част от цялостна оценка, предназначена да се оцени дали насоките все още са пригодни за поставените цели, или е необходимо да бъдат актуализирани в контекста на последното развитие на технологиите и пазарите.

3.3.4. Оценката на пакета за УОИИ продължава

През 2020 г. Комисията продължи своята оценка на приетия през 2012 г. пакет за услуги от общ икономически интерес (УОИИ). Оценката, предприета през 2019 г., обхваща Съобщението за УОИИ, Решението за УОИИ, Рамката за УОИИ и Регламента за помощта *de minimis* за УОИИ⁸⁰, доколкото те са приложими за здравни и социални услуги (с изключение на оценката на Регламента за помощта *de minimis* за УОИИ, която обхваща по-широк кръг от сектори). Общата цел на пакета беше да се окаже подкрепа на държавите членки за финансирането на УОИИ, които са от ключово значение за гражданите и обществото като цяло, като същевременно се запазват основните аспекти на контрола върху държавната помощ. Целта на оценката е да се провери дали правилата за УОИИ, приложими за здравните и социалните услуги, са все още подходящи и все още осигуряват добавена стойност за ЕС. Резултатите от оценката ще бъдат публикувани през 2021 г.

3.3.5. Преглед на правилата за държавна помощ в секторите на селското стопанство и рибарството

През 2020 г. Комисията продължи прегледа на правилата за държавна помощ в секторите на селското стопанство и рибарството. Прегледът обхваща Регламента за групово освобождаване в сектора на селското стопанство (РГОСС)⁸¹, Насоките за държавна помощ в секторите на селското и горското стопанство и в селските райони⁸², Регламента за групово освобождаване в сектора на рибарството (РГОР)⁸³, Регламента за помощта *de minimis* в сектора на рибарството и аквакултурите⁸⁴ и Насоките за държавна

⁷⁹ Съобщение на Комисията: Насоки на ЕС относно прилагането на правилата за държавна помощ във връзка с бързото разполагане на ширококоленови мрежи (ОВ С 25, 26.1.2013 г., стр. 1—25).

⁸⁰ Оценка на правилата за държавна помощ за здравни и социални услуги от общ икономически интерес (УОИИ) и на Регламента за помощта *de minimis* за УОИИ. Вж.: https://ec.europa.eu/competition/state_aid/legislation/evaluation_sgei_en.html.

⁸¹ Регламент (ЕС) № 702/2014 на Комисията от 25 юни 2014 г. относно деклариране на някои категории помощи в секторите на селското и горското стопанство и в селските райони за съвместими с вътрешния пазар в приложение на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ОВ L 193, 1.7.2014 г., стр. 1).

⁸² Съобщение от Комисията: Насоки на Европейския съюз за държавната помощ в секторите на селското и горското стопанство и в селските райони за периода 2014 — 2020 г. (ОВ С 204, 1.7.2014 г., стр. 1).

⁸³ Регламент (ЕС) № 1388/2014 на Комисията от 16 декември 2014 г. за обявяване на някои категории помощи — за предприятия, които произвеждат, преработват и предлагат на пазара продукти от риболов и аквакултури — за съвместими с вътрешния пазар в приложение на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ОВ L 369, 24.12.2014 г., стр. 37).

⁸⁴ Регламент (ЕС) № 717/2014 на Комисията от 27 юни 2014 г. относно прилагането на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз към помощта *de minimis* в сектора на рибарството и аквакултурите (ОВ L 190, 28.6.2014 г., стр. 45).

помощ за рибарството и аквакултурите⁸⁵. През 2020 г. валидността на тези инструменти беше удължена и ще изтече в края на 2022 г., като понастоящем те са в процес на оценяване. Оценките следва да приключат през 2021 г. и да бъдат последвани от оценки на въздействието, в съответствие с изискванията за по-добро регулиране. Комисията извършва своето преразглеждане с цел да установи нови набори от правила за държавна помощ в сектора на селското стопанство и рибарството, които следва да започнат да се прилагат през 2023 г.

4. Принос на политиката на ЕС в областта на конкуренцията за цифровия преход и за укрепването на единния пазар

Чрез основната амбициозна цел за „Европа, пригодна за цифровата ера“, председателят на Комисията Фон дер Лайен определи цифровата сфера като един от водещите приоритети за настоящия мандат на Комисията. За да преуспяват на конкурентните пазари, предприятията трябва да разработват иновации и да стават по-ефективни. Това е валидно в особена степен за основаните на иновации и бързо развиващи се цифрови пазари. Ефективното прилагане на правилата на ЕС в областта на конкуренцията и на регулаторните реформи е от жизненоважно значение за цифровата трансформация на икономиката на ЕС, като допринася за устойчивото възстановяване в ЕС. Чрез прилагането на правилата на ЕС в областта на конкуренцията Комисията продължава да премахва оставащите пречки пред единния пазар.

4.1. Правоприлагането в областта на антитръстовите правила е допринесло както за цифровия преход, така и за укрепването на единния пазар.

На пазарите за едночипови системи (systems-on-chips, по-нататък „SoC“) Комисията наложи временни мерки на *Broadcom*⁸⁶, водещия в света доставчик на чипсетове, използвани за телевизионни цифрови приставки и модеми, за това, че по предварителното мнение на Комисията е злоупотребил с господстващото си положение на пазарите на SoC за i) телевизионни цифрови приставки, ii) оптични модеми и iii) xDSL модеми, като е сключвал споразумения с производители на телевизионни приставки и модеми, съдържащи разпоредби, с които се предоставя изключителност. През октомври 2020 г. Комисията реши да превърне в задължителни редица ангажименти, поети от *Broadcom*⁸⁷. *Broadcom* пое ангажимент да прекрати съществуващите споразумения за пълна или частична изключителност и разпоредби за прехвърляне на пазарна мощ във връзка със SoC за телевизионни цифрови приставки и интернет модеми, съдържащи се в споразумения с производители на оригинално оборудване. *Broadcom* се съгласи да не сключва подобни споразумения в бъдеще.

⁸⁵ Съобщение от Комисията: Насоки за преглед на държавната помощ за рибарството и аквакултурите (ОВ С 217, 2.7.2015 г., стр. 1).

⁸⁶ Решение на Комисията от 16 октомври 2019 г. по дело AT.40608 — *Broadcom*. Вж.: https://ec.europa.eu/competition/antitrust/cases/dec_docs/40608/40608_2791_11.pdf.

⁸⁷ Дело AT.40608 — *Broadcom*: Поемане на ангажименти съгласно член 9 от Регламент 1/2003, 7.10.2020 г. Вж.: https://ec.europa.eu/competition/antitrust/cases/dec_docs/40608/40608_2794_3.pdf.

Комисията приключи последното разследване във връзка с продажбата на лицензни мърчандайзингови стоки през януари 2020 г. Тя наложи на няколко дружества, принадлежащи към *Comcast Corporation*, включително *NBCUniversal*, глоби в размер на 14,3 милиона евро за нарушаване на антитръстовите правила на ЕС⁸⁸. *NBCUniversal* е включило в лицензионните споразумения за мърчандайзинг на филми клаузи, забраняващи на лицензополучателите да продават онлайн, да продават извън определени територии или на клиенти, различни от посочените. Тези клаузи са довели до разделяне на единния пазар в ущърб на потребителите.

През февруари 2020 г. в сектора на услугите по настаняване в хотели на испанската хотелиерска група *Meliá* бе наложена глоба в размер на 6,7 милиона евро за това, че е включила в споразуменията си с туроператори клаузи, според които тези споразумения са валидни само за резервации на потребители, които пребивават в определени държави⁸⁹. Комисията установи, че това е довело до разделяне на единния пазар, като е ограничило възможността на туроператорите да продават свободно хотелското настаняване във всички държави от ЕИП и да отговарят на преки искания от потребители, които пребивават извън определените държави.

През 2020 г. Комисията постигна напредък в своите разследвания по текущи дела и започна няколко големи антитръстови разследвания в цифровата сфера.

През ноември 2020 г. Комисията изпрати изложение на възраженията до *Amazon*, в което е направена предварителната констатация, че *Amazon* е злоупотребило с господстващото си положение в нарушение на антитръстовите правила на ЕС⁹⁰. *Amazon* действа като търговец на дребно на собствената си пазарна платформа и в същото

⁸⁸ Решение на Комисията от 30 януари 2020 г. по дело AT.40433 — Мърчандайзинг на филми. Вж.: https://ec.europa.eu/competition/antitrust/cases/dec_docs/40433/40433_734_3.pdf.

⁸⁹ Решение на Комисията от 21 февруари 2020 г. по дело AT.40528 — *Meliá* (ценообразуване за почивки). Вж.: https://ec.europa.eu/competition/antitrust/cases/dec_docs/40528/40528_418_3.pdf.

⁹⁰ Съобщение за медиите от Комисията: Антитръстови мерки: Комисията изпраща изложение на възраженията на *Amazon* за използването на непублични данни на независими продавачи и открива второ разследване на търговските практики на дружеството в областта на електронната търговия, 10.11.2020 г. Вж.: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/bg/ip_20_2077.

време позволява на продавачи трети страни да продават чрез същата платформа. *Amazon* има достъп до важна непублична информация за тези продавачи трети страни. *Amazon* въвежда тези данни в своите алгоритми за търговия на дребно и ги използва за калибриране на собствените си оферти за продажба на дребно в ущърб на останалите продавачи на пазарната платформа. Според предварителните констатации на Комисията това поведение позволява на *Amazon* да се възползва от своето господстващо положение на пазара за предоставяне на услуги на пазарни платформи във Франция и Германия.

Също през ноември 2020 г. Комисията откри второ официално антитръстово разследване на търговските практики на *Amazon*⁹¹. Разследването се отнася до потенциални практики за отдаване на предимство на собствени продукти и услуги и за дискриминация на пазарната платформа, управлявана от *Amazon*. Комисията подозира, че *Amazon* може би дава предимство на собствените си предложения за продажба на дребно на пазарната си платформа, както и на предложенията на продавачи, които използват услугите за логистика и доставка на *Amazon* (т.нар. продавачи „с доставка от *Amazon*“). По-конкретно, Комисията разследва критериите, които *Amazon* задава, за да избере победителя в „Кутията за покупка“ („Buy box“) на своята пазарна платформа. Комисията проучва също критериите за подбор, които дават възможност на продавачите да предлагат продукти на клиенти, които използват *Amazon Prime*, програмата за лоялност на дружеството. Тези критерии също може да водят до преференциално третиране на дейността за продажби на дребно на *Amazon* или на продавачите „с доставка от *Amazon*“. За продавачите, които реализират продажби на пазарната платформа на *Amazon*, е от решаващо значение да спечелят „Buy box“ и да достигнат до клиентите на *Amazon Prime*.

През юни 2020 г. Комисията започна четири официални разследвания срещу *Apple*. Комисията разследва дали условията на *Apple* и други мерки на дружеството за интегриране на *Apple Pay* в приложения и уебсайтове за електронна търговия на устройства iPhone и iPad нарушават антитръстовите правила на ЕС. Комисията разследва също така ограничаването от страна на *Apple* на достъпа до функционалността за комуникация в близката зона (NFC) („tap and go“) на устройства iPhone за плащания в магазини и предполагаеми откази на достъп до *Apple Pay*⁹².

В допълнение продължават две разследвания по отделни жалби от *Spotify* и от дистрибутор на електронни книги/аудиокниги относно въздействието на правилата на *App Store* върху конкуренцията при стрийминга на музика и електронните книги/аудиокнигите. В тези разследвания Комисията проучва дали правилата на *Apple* за разработчиците на приложения относно разпространението на приложения чрез *App Store* са в нарушение на правилата на ЕС в областта на конкуренцията⁹³.

⁹¹ Решение на Комисията от 10 ноември 2020 г. по дело AT.40703 — *Amazon* — Buy Box. Вж.: https://ec.europa.eu/competition/antitrust/cases/dec_docs/40703/40703_67_4.pdf.

⁹² Съобщение за медиите от Комисията: Антитръстови мерки: Комисията започва разследване на практиките на *Apple* по отношение на *Apple Pay*, 16.6.2020 г. Вж.: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_20_1075.

⁹³ Съобщение за медиите от Комисията: Антитръстови мерки: Комисията започва разследване на правилата на *Apple* по отношение на *App Store*, 16.6.2020 г. Вж.: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_20_1073.

Разследванията се отнасят по-специално до задължителното използване на собствената фирмена система за покупки в приложение на *Apple* (за което *Apple* таксува разработчиците на приложения с 30 % комисиона от абонаментните такси) и ограниченията върху възможността на разработчиците да информират потребителите на iPhone и iPad за алтернативни по-евтини възможности за покупки извън приложенията. Въпросното поведение може също така да лиши разработчиците на конкуриращи се приложения от ролята им на посредници в достъпа до важни данни за клиентите, докато *Apple* от своя страна може да получава ценни данни за дейностите и предложенията на своите конкуренти.

За да добие по-цялостно разбиране на проблемите на конкуренцията, динамиката на пазара и предизвикателствата пред стопанската дейност в ориентирания към потребителите сектор на „интернет на предметите“, през юли 2020 г. Комисията започна секторно проучване на посочената сфера⁹⁴. Комисията ще разгледа поведението, което може да ограничи или наруши конкуренцията и което би могло да изисква намеса на ранен етап. Окончателният доклад ще бъде публикуван през 2022 г.

През юли 2020 г. Комисията наложи глоби на трима доставчици на енергия (*Orbia*, *Clariant* и *Celanese*) на обща стойност 260 милиона евро за съгласателство за закупуване на етилен на възможно най-ниската цена в ущърб на продавачите на етилен⁹⁵. Етиленът е запалим химикал, използван предимно за производство на полиетилен, най-широко използвания вид пластмаса в наши дни. Всички предприятия признаха участието си, оказаха съдействие на Комисията в разследването и се съгласиха да уредят случая. На четвъртия участник в картела, *Westlake*, не е наложена глоба, тъй като той разкрива картела на Комисията.

През септември 2020 г. Комисията приключи други две разследвания на картели за автомобилни части⁹⁶. Тя наложи глоби на производителите *Brose* и *Kiekert* на обща стойност 18 милиона евро. *Magna* и *Brose* са участвали в двустранен картел във връзка с модули за врати и стъклоподемници⁹⁷, докато *Magna* и *Kiekert* са се споразумели тайно за ключалките и фиксаторите за ключалки. И при двата картела дружествата са съгласували цените и са обменяли чувствителна търговска информация. На *Magna* не е наложена глоба, тъй като дружеството разкрива и двата картела на Комисията.

⁹⁴ Решение на Комисията от 16 юли 2020 г. за започване на разследване на сектора на потребителските продукти и услуги, свързани с интернет на предметите, съгласно член 17 от Регламент (ЕО) № 1/2003 на Съвета, COM(2020) 4754 final. Вж.: https://ec.europa.eu/competition/antitrust/IoT_decision_initiating_inquiry_en.pdf.

⁹⁵ Решение на Комисията от 14 юли 2020 г. по дело AT.40410 — Етилен. Вж.: https://ec.europa.eu/competition/antitrust/cases/dec_docs/40410/40410_1654_6.pdf.

⁹⁶ През последните години Комисията е наложила глоби за картелни дейности на доставчици на автомобилни лагери, автомобилни кабелни снопове, гъвкава пяна, използвана в автомобилните седалки, автономни отоплители в автомобили и камиони, алтернатори и стартери, климатични системи и системи за охлаждане на двигателя, осветителни системи, системи за безопасност на пътниците, запалителни свещи, спирачни уредби, предпазни колани, въздушни възглавници и волани.

⁹⁷ Решение на Комисията от 29 септември 2020 г. по дело AT.40299 — Системи за затваряне (публичната версия все още не е на разположение).

Споразумението за „плащане за забавяне“ между *Teva* и *Cephalon*

През ноември 2020 г. Комисията наложи глоби⁹⁸ на фармацевтичните дружества *Teva* и *Cephalon* в размер на 60,5 милиона евро, тъй като са се договорили да забавят с няколко години пускането на пазара на по-евтина генерична версия на лекарството на *Cephalon* за нарушения на съня — модафинил, след изтичането на основните патенти на *Cephalon*. Споразумението е било сключено много преди *Cephalon* да бъде придобито от *Teva*. Споразумението нарушава антитръстовите правила на ЕС и причинява значителна вреда на пациентите и здравните системи в ЕС, като изкуствено поддържа високи цени на модафинил.

Решението се отнася до сключване на патентно споразумение, с което *Cephalon* е подтикнало *Teva* да не пуска на пазара генерична версия на модафинил в замяна на пакет от търговски сделки, които са благоприятни за *Teva*, както и някои плащания в брой. *Teva* притежава собствени патенти за производствения процес на модафинил и е било готово да влезе на пазара на модафинил със собствена генерична версия, която вече е започнало да продава в Обединеното кралство. След това дружеството се договаря с *Cephalon* да се оттегли от пазара и да не оспорва патентите на *Cephalon*. Разследването на Комисията установи, че в продължение на няколко години това споразумение за „плащане за забавяне“ има за цел и постига ефекта да елиминира *Teva* като конкурент и да позволи на *Cephalon* да продължи да начислява високи цени дори след като основните му патенти за модафинил отдавна са изтекли.

4.2. Контролът върху сливанията допринесе за цифровия преход и укрепи единния пазар

През май 2020 г. Общият съд отмени решението на Комисията от 2016 г., с което се забранява сливането между *Hutchinson 3G* и *Telefonica UK*⁹⁹. Комисията установи, че сливането, при което от четирима конкуренти биха останали трима, би довело до увеличение на цените и ограничаване на избора на потребителите на пазара за мобилни телефонни услуги в Обединеното кралство. Общият съд потвърди, че Комисията може да забранява осъществяването на концентрации, които не водят до създаване или засилване на господстващо положение, но само ако сливането би могло да повлияе на конкуренцията до степен, сходна на ефекта от господстващото положение. Общият съд констатира, че Комисията не е доказала, че концентрацията ще премахне силен

⁹⁸ Вж.: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/bg/ip_20_2220.

⁹⁹ Решение на Общия съд от 28 май 2020 г. по дело CK Telecoms UK Investments/Комисия, T-399/16, ECLI:EU:T:2020:217. Вж.: <http://curia.europa.eu/juris/liste.jsf?num=T-399/16>.

конкурентен натиск и по този начин ще доведе до съществено възпрепятстване на ефективната конкуренция. Комисията обжалва решението пред Съда.

През ноември 2020 г. Комисията одобри, при условие че бъдат поети ангажменти, предложеното придобиване на *Covage* от *SFR FTTH* — дружество, контролирано съвместно от *Altice*, *Allianz* и *Omers*¹⁰⁰. *SFR FTTH* и *Covage* са основни оператори на оптични мрежи във Франция. *Covage* продава услуги за достъп до оптични мрежи на едро, докато *Altice* осъществява дейност както на пазара на едро, така и на пазара на дребно. Комисията констатира, че сделката би осигурила на обединените дружества много силна позиция на пазара за услуги за достъп до оптични мрежи на едро (FTTO — fiber-to-the-office). Вследствие на това алтернативните търговци на дребно биха имали по-малко алтернативни доставчици. Тъй като *Covage* ще бъде вертикално интегрирано в дейностите на *SFR* за търговия на дребно, слятото предприятие ще има както способността, така и стимула да попречи на конкурентите на дребно да получат достъп до капацитета на *Covage* за оптични мрежи на едро. *SFR* предложи да продаде 95 % от FTTO дейността на *Covage* и предложи да сключи преходно споразумение за услуги, за да позволи на продаденото предприятие да стане напълно независимо.

През декември 2020 г.¹⁰¹ Комисията условно одобри придобиването на *Fitbit* от *Google*. *Fitbit* разработва, произвежда и разпространява интелигентни часовници и устройства, проследяващи физическата форма. Комисията имаше опасения, че *Google* може да използва базите данни на *Fitbit*, за да увеличи и без това огромното количество данни, които притежава, за да персонализира рекламите. *Google* също така ще може да ограничи достъпа на конкурентите до мрежовия приложно-програмен интерфейс (API) на *Fitbit* и да постави конкурентните производители на устройства за носене на китката в неравностойно положение, като влоши тяхната оперативна съвместимост със смартфони с *Android*. За да получи разрешение, *Google* пое ангажимент да не използва данни на *Fitbit* за реклами от *Google* и да поддържа такива данни отделно в силози от данни. *Google* също така пое ангажимент да продължи да позволява на съответните трети страни да имат достъп до здравни данни и данни за физическата форма на потребителите за софтуерни приложения чрез мрежовия API на *Fitbit* без такси и при съгласие от потребителя. Дружеството също така пое ангажимент да продължи да позволява оперативна съвместимост със смартфони с *Android* на конкурентни устройства за носене на китката. И накрая, ангажиментите включват механизъм за ускорено разрешаване на спорове, до който могат да прибегват трети страни.

В сферата на доставките на горива и свързани с тях продукти през юли 2020 г. Европейската комисия одобри условно придобиването на *Grupa Lotos* от *PKN Orlen*, две големи полски интегрирани нефтени и газови дружества¹⁰². Комисията изрази опасения, че сделката — в първоначално нотифицирания ѝ вид — би навредила на конкуренцията в областта на горивата в Полша, горивата за реактивни двигатели в

¹⁰⁰ Решение на Комисията от 27 ноември 2020 г. по дело M.9728 — *Altice/Omers/Allianz/Covage*. Вж.: https://ec.europa.eu/competition/elojade/iseef/case_details.cfm?proc_code=2_M_9728.

¹⁰¹ Решение на Комисията от 17 декември 2020 г. по дело M.9660 — *Google/Fitbit*. Вж.: https://ec.europa.eu/competition/elojade/iseef/case_details.cfm?proc_code=2_M_9660.

¹⁰² Решение на Комисията от 14 юли 2020 г. по дело M.9014 — *PKN Orlen/Grupa Lotos*. Вж.: https://ec.europa.eu/competition/elojade/iseef/case_details.cfm?proc_code=2_M_9014.

Полша и Чехия и свързаните с тях продукти, като различни видове битум, в Полша. *PKN Orlen* предложи пакет от активи, които ще продаде, и други ангажменти. Пакетът включваше продажби на дял в рафинерия, складове, бензиностанции на дребно и съоръжения за производство на битум. Комисията стигна до заключението, че тези средства за защита ще позволят на конкурентите да се конкурират ефективно със слятото предприятие.

В сектора на железопътния транспорт през юли 2020 г.¹⁰³ Комисията условно одобри придобиването от *Alstom* на *Bombardier Transportation*. *Alstom* и *Bombardier* са световни лидери в сектора на железопътния транспорт и се конкурират при производството и предлагането на много високоскоростни влакове („свръхвисокоскоростен подвижен състав“) и на решения за сигнализация в железопътния транспорт. Комисията заключи, че сделката би породила сериозни опасения относно конкуренцията. *Alstom* би се превърнало в безспорен лидер на пазара на свръхвисокоскоростен подвижен състав и на подвижен състав за железопътни магистрали, както и в сферата на сигнализацията по железопътни магистрали. Комисията прие всеобхватен пакет от ангажменти, предлаган от сливащите се предприятия, за продажба на влакови платформи и производствени съоръжения за свръхвисокоскоростен подвижен състав и подвижен състав за железопътни магистрали. *Alstom* и *Bombardier* също така предложиха да предоставят на конкурентите доставчици на сигнализация съществуващи бордови уреди, необходимата информация за взаимодействие и подкрепа.

¹⁰³ Решение на Комисията от 31 юли 2020 г. по дело M.9779 — *Alstom/Bombardier Transportation*. Вж.: https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=2_M_9779.

Сливането Fiat Chrysler/Peugeot

В автомобилния сектор, след задълбочено разследване и при определени условия, Комисията одобри сливането между Fiat Chrysler Automobiles (FCA) и Peugeot SA (PSA)¹⁰⁴. Вследствие на сделката беше създадена четвъртата най-голяма група за автомобилостроене, наречена Stellantis. Комисията стигна до заключението, че сливането би навредило на конкуренцията на пазара на леки търговски превозни средства в няколко държави членки. Сливащите се предприятия поеха ангажимент да удължат настоящото споразумение за сътрудничество между PSA и Toyota за леки търговски превозни средства. PSA произвежда превозни средства с марка Toyota за продажба в ЕС. С удълженото споразумение ще се увеличи производственият капацитет на Toyota, а трансферните цени ще бъдат намалени за превозни средства и свързаните с тях резервни части и аксесоари. Тези мерки позволяват на Toyota да се конкурира ефективно със Stellantis и да се разраства на пазара на ЕС на леки търговски превозни средства. Освен това FCA и PSA се договориха да изменят споразуменията за ремонт и поддръжка, сключени с техните мрежи от сервизи. Достъпът до мрежите от сервизи ще бъде улеснен, което ще позволи на конкурентите и на новите участници да се конкурират на пазара на леки търговски превозни средства.

4.3. Улесняване на цифровия преход и защита на единния пазар чрез държавна помощ

Ширококоловата инфраструктура, която отговаря на нуждите от много висока цифрова скорост, капацитет и качество, е от ключово значение за постигане на целите на ЕС за свързаност до 2025 г., определени в стратегията в областта на цифровите технологии¹⁰⁵. Държавната помощ допринася за разгръщането на по-ефективни ширококолови мрежи в ЕС за справяне с неефективност на пазара, тоест със ситуации и области, в които търговските оператори нямат стимул да осигурят достатъчно покритие с ширококолов достъп.

През август 2020 г. Комисията одобри схема за ваучери на стойност 200 милиона евро, за да помогне на семействата с ниски доходи в Италия да получат услуги във връзка с високоскоростен ширококолов достъп¹⁰⁶. С помощта на схемата за държавна помощ ще се намали цифровото разделение в Италия, като същевременно ще се ограничат възможните нарушения на конкуренцията. През декември 2020 г. Комисията одобри и схема за ваучери на стойност 20 милиона евро, за да помогне на студентите в Гърция да получат достъп до ширококолови услуги и да се възползват от ученето от разстояние¹⁰⁷.

Съгласно правилата на ЕС за държавна помощ Комисията одобри германска схема за подпомагане на разгръщането на ширококолови мрежи с много голям капацитет в

¹⁰⁴ Решение на Комисията от 21 декември 2020 г. по дело M.9730 — FCA/PSA. Вж.:

https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=2_M_9730.

¹⁰⁵ Съобщение на Комисията „Изграждане на цифровото бъдеще на Европа“, 19.2.2020 г. Вж.:

https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/communication-shaping-europes-digital-future-feb2020_en_4.pdf.

¹⁰⁶ Решение на Комисията от 4 август 2020 г. по дело SA.57495 Италия — Ваучери за ширококолов достъп до интернет за някои категории семейства, C(2020) 5269 final. Вж.:

https://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases1/202037/286902_2187163_119_2.pdf.

¹⁰⁷ Решение на Комисията от 3 декември 2020 г. по дело SA.57357 Гърция — Схема за ваучери за ширококолов достъп до интернет за студенти, C(2020) 8441 final. Вж.:

https://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases1/20212/288333_2230042_140_2.pdf.

Германия¹⁰⁸. Целта на схемата е да се разработи нова публично финансирана инфраструктура за свързаност с много голям капацитет, която да осигури по-бърз интернет за домакинствата, предприятията и публичните институции в Германия. Германия ще даде приоритет на домакинствата, които имат достъп до скорост под 100 мегабита в секунда, за да се допринесе за намаляване на цифровото разделение между селските и градските райони в Германия. Според схемата Германия има за цел до края на 2025 г. да направи гигабитовите мрежи достъпни за всички граждани.

5. Принос на политиката на ЕС в областта на конкуренцията към екологичния преход

ЕС е твърдо решен да се справи с изменението на климата и увреждането на околната среда и да даде тласък на Европейския зелен пакт като стратегия за растеж на Европа. Екологосъобразните иновации не само са в основата на политическата амбиция на ЕС, но и са отразени в неговите регулаторни предложения и приоритети за финансиране. Политиката на ЕС в областта на конкуренцията е в добра позиция да допринесе за целите на ЕС, свързани с околната среда и климата, включително декарбонизацията на икономиката и преминаването в транспортния сектор от замърсяващи изкопаеми горива към алтернативни горива в съответствие с политиката на Комисията в областта на мобилността.

В този контекст през октомври 2020 г. Комисията изготви [покана за участие в дебат относно начина, по който правилата в областта на конкуренцията и политиките за устойчивост трябва да работят заедно](#)¹⁰⁹. Комисията прикани различни заинтересовани страни, включително експерти по въпросите на конкуренцията, представители на академичните среди, промишлеността, природозащитни групи и организации на потребителите, да предоставят своите мнения и принос относно начините, по които политиката в областта на антиitrustовите правила, политиката в областта на сливанията и политиката в областта на държавната помощ да работят заедно с политиките в областта на околната среда и изменението на климата. Предложенията бяха включени в [конференция](#), която се проведе през февруари 2021 г. За средата на 2021 г. е насрочен доклад относно коментарите от процеса на консултация.

5.1. Улесняване на цифровия преход чрез държавна помощ

В областта на контрола върху държавната помощ Комисията оцени и разреши държавни мерки за насърчаване на внедряването на възобновяеми енергийни източници, подобряването на енергийната ефективност, подпомагането, когато е необходимо, на внедряването на инфраструктура за мобилност с нулеви/ниски емисии, стимулирането на търсенето на превозни средства с нулеви/ниски емисии за обществен и частен транспорт и намаляването на емисиите на CO₂ и на други емисии

¹⁰⁸ Решение на Комисията от 13 ноември 2020 г. по дело SA.52732 Германия — Национална схема за гигабитов интернет, C(2020) 7859 final. Вж.: https://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases/1/202048/288295_2213478_121_2.pdf.

¹⁰⁹ Политика в областта на конкуренцията в подкрепа на Зеления пакт — Покана за участие, Меморандум на Комисията от 13 октомври 2020 г. Вж.: https://ec.europa.eu/competition/information/green_deal/call_for_contributions_bg.pdf.

(включително мерки за декарбонизация) или засилването на кръговия характер на икономиката.

През юли 2020 г. Комисията одобри схема за подпомагане на производството на електроенергия от възобновяеми енергийни източници в Ирландия — схемата за подпомагане на електроенергията, произведена от възобновяеми енергийни източници¹¹⁰. Схемата ще помогне на Ирландия да постигне националната си цел за преход от използването на изкопаеми горива и до 2030 г. да достигне дял от 70 % на възобновяемите енергийни източници в своя електроенергиен микс. Комисията установи, че помощта е необходима, има стимулиращ ефект и е пропорционална и ограничена до необходимия минимум, тъй като размерът на помощта ще бъде определен чрез състезателни тръжни процедури. Случаят показва също как да се подкрепят проекти, разработени от общности за възобновяема енергия, и за общности, които са домакини на проекти, подкрепени от схемата за подпомагане на електроенергията от възобновяеми енергийни източници, в съответствие с правилата за държавна помощ.

През май 2020 г. Комисията стигна до заключението, че обезщетението в размер на 52,5 милиона евро, предоставено от Нидерландия за преждевременното затваряне на въглищната електроцентрала Hemweg, е в съответствие с правилата на ЕС за държавна помощ¹¹¹. Мярката ще допринесе за намаляване на CO₂, без да бъде излишно нарушена конкуренцията на единния пазар. Комисията достигна до подобно решение по отношение на компенсациите за преждеременно затваряне на въглищни електроцентрали в Германия¹¹².

През ноември 2020 г. Комисията одобри румънска схема за подпомагане на изграждането и/или надграждането на районни отоплителни системи, основаващи се изключително на възобновяеми енергийни източници¹¹³. Мярката ще даде възможност за преминаване от производство на енергия от изкопаеми горива към производство на топлина от възобновяеми енергийни източници. Правилата за държавна помощ позволяват на държавите членки да подпомагат производството и разпределението на централно отопление при спазване на определени условия, посочени в Насоките на Комисията относно държавната помощ за опазване на околната среда и за енергетика. Планът за инвестиции на Европейския зелен пакт, публикуван през януари 2020 г., дава възможност на държавите членки да увеличат максималния размер на подкрепата за производството на енергия за централно отопление.

¹¹⁰ Решение на Комисията от 20 юли 2020 г. по дело SA.54683 Ирландия — Схема за подпомагане на електроенергията, произведена от възобновяеми енергийни източници. Вж.: https://ec.europa.eu/competition/elojade/iseef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_54683.

¹¹¹ Решение на Комисията от 12 май 2020 г. по дело SA.54537 Нидерландия — Забрана за използване на въглища за производството на електроенергия в Нидерландия. Вж.: https://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases1/202025/284556_2165085_151_2.pdf.

¹¹² Решение на Комисията от 25 ноември 2020 г. по дело SA.58181 — Тръжен механизъм за поетапно извеждане от употреба на въглищата в Германия. Вж.: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_20_2208.

¹¹³ Решение на Комисията от 6 ноември 2020 г. по дело SA.55433 Румъния — Проекти за централно отопление по схемата за подпомагане на енергията, произведена от възобновяеми енергийни източници. Вж.: https://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases1/20214/287759_2235900_143_2.pdf.

През декември 2020 г. Комисията одобри нидерландска схема в размер на 30 милиарда евро в подкрепа на проекти за намаляване на емисиите на парникови газове в Нидерландия¹¹⁴. Схемата (Stimulerend Duurzame Energieproductie (SDE ++)) ще допринесе за целите на ЕС в областта на околната среда, без да се нарушава неправомерно конкуренцията. Тази иновативна схема ще бъде отворена за проекти, основани на различни технологии (електроенергия, газ и топлина от възобновяеми източници, използване на промишлена отпадна топлина и термопомпи, електрификация на промишлените топлинни процеси и електрификация на производството на водород и улавяне и съхранение на въглероден диоксид за промишлени процеси, включително производство на водород и изгаряне на отпадъци), по които ще се кандидатства за подпомагане въз основа на намаляване на емисиите на CO₂ с тонове спрямо базова стойност.

Втори важен проект от общоевропейски интерес (ВПОИ) относно използването на акумулаторни батерии

През цялата 2020 г. се провеждаха дискусии между 12 държави членки и Комисията за втори ВПОИ в областта на веригата за създаване на стойност в сектора на акумулаторните батерии. През декември 2020 г. Австрия, Белгия, Германия, Гърция, Испания, Италия, Полша, Словакия, Финландия, Франция, Хърватия и Швеция съвместно нотифицираха втория ВПОИ относно използването на акумулаторни батерии за електромобилност и съхранение на енергия. Проектът, наречен Европейски проект за иновации в областта на акумулаторните батерии, ще подкрепи научните изследвания и иновациите във веригата за създаване на стойност в сектора на акумулаторните батерии. През следващите години дванадесетте държави членки ще осигурят финансиране на стойност до 2,9 милиарда евро. Очаква се публичното финансиране да привлече допълнителни частни инвестиции в размер на 9 милиарда евро. Проектът допълва първия ВПОИ в областта на веригата за създаване на стойност в сектора на акумулаторните батерии, който беше одобрен от Комисията през декември 2019 г. Проектът е в съответствие с политиките на Комисията за преминаване от използването на вредни за околната среда изкопаеми горива към технологии за алтернативни горива и двойния преход на икономиката на ЕС съгласно Европейския зелен пакт и стратегията в областта на цифровите технологии¹¹⁵. През януари 2021 г. Комисията прие решение, с което разрешава този ВПОИ¹¹⁶.

През 2020 г. дискусии между Комисията, държавите членки и промишлеността за възможни нови ВПОИ в областта на водородните технологии, нисковъглеродната промишленост, микроелектрониката и акумулаторните батерии продължиха.

¹¹⁴ Решение на Комисията от 14 декември 2020 г. по дело SA.53525 Нидерландия — Проекти по схемата SDE++ за намаляване на емисиите на парникови газове, включително за енергия от възобновяеми източници. Вж.:

https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_53525.

¹¹⁵ Съобщение на Комисията: Изграждане на цифровото бъдеще на Европа, 19.2.2020 г. Вж.:

https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/communication-shaping-europes-digital-future-feb2020_en_4.pdf.

¹¹⁶ Съобщение за медиите от Комисията: Държавна помощ: Комисията одобрява публична подкрепа от дванадесет държави членки в размер на 2,9 милиарда евро за втори общоевропейски проект за научни изследвания и иновации по цялата верига за създаване на стойност в сектора на акумулаторните батерии, 26.1.2021 г. Вж.: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/bg/IP_21_226. Неповерителната версия на решението ще бъде предоставена на разположение в регистъра на държавните помощи на уебсайта, свързан с конкуренцията, под номера на дела SA.55855 (Австрия), SA.55840 (Белгия), SA.55844 (Хърватия), SA.55846 (Финландия), SA.55858 (Франция), SA.55831 (Германия), SA.56665 (Гърция), SA.55813 (Италия), SA.55859 (Полша), SA.55819 (Словакия), SA.55896 (Испания) и SA.55854 (Швеция). Вж.: https://ec.europa.eu/competition/state_aid/register/.

5.2. Осигуряване на принос за екологичния преход чрез прилагане на антитръстовото законодателство и контрол върху сливанията

Прилагането на антитръстовото законодателство може да бъде насочено не само към поведението на предприятието, с което евентуално се цели ограничаване на конкуренцията при разработването на чисти технологии, но също така и към възпрепятстване на поведение, целящо да ограничи достъпа до важна инфраструктура или до свободния поток от ресурси, необходими за кръговата икономика и постигането на целите на Европейския зелен пакт.

През 2020 г. Комисията продължи разследването си срещу *BMW*, *Daimler* и *VW* (*Volkswagen*, *Audi* и *Porsche*) за предполагаемо ограничаване на конкуренцията по отношение на технология за пречистване на емисии¹¹⁷.

Действията по прилагане на антитръстовото законодателство също могат да изиграят роля в подкрепа на целите на Европейския зелен пакт за развитие на конкурентен и привлекателен сектор на железопътния пътнически превоз. В този контекст Комисията продължи текущите си разследвания¹¹⁸. В делото за чешката железопътна мрежа съществуват подозрения, че железопътният превозвач *České dráhy* (ČD) прилага практики на хищническо ценообразуване по пътническия железопътен маршрут Прага—Острава, основния стълб на чешката железопътна мрежа. През октомври 2020 г. Комисията изпрати изложение на възраженията до *České dráhy*¹¹⁹.

6. Икономика в интерес на хората — принос на политиката на ЕС в областта на конкуренцията към по-задълбочен и по-справедлив икономически и паричен съюз

Социалната пазарна икономика е основа, върху която е изграден ЕС, и политиката на ЕС в областта на конкуренцията я подкрепя. Хората и предприятията благоденстват, когато икономиката работи в техен интерес. През 2020 г. Комисията подкрепи тази своя основна амбициозна цел, като насърчи конкуренцията, еднаквите условия на конкуренция и цифровите послания по отношение на действията, насочени към прилагане на пакета за възстановяване в контекста на европейския семестър, съюза на капиталовите пазари, банковия съюз и ефективното данъчно облагане¹²⁰.

¹¹⁷ Изложение на възраженията на Комисията от 5 април 2019 г. по дело AT.40178 — Емисии от автомобили, вж.:

https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/bg/IP_19_2008.

¹¹⁸ Комисията ще продължи своите антитръстови разследвания, включително по делото за предполагаемо хищническо ценообразуване по пътническия железопътен маршрут Прага—Острава, който е основният стълб на чешката железопътна мрежа.

¹¹⁹ Дело AT.40156 — Чешка железопътна мрежа. Комисията изпрати изложение на възраженията до *České dráhy* за предполагаемо хищническо ценообразуване, вж.: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/bg/ip_20_2017.

¹²⁰ Съобщение на Комисията: План за действие за борба с отклоняването от данъчно облагане и за опростяване и улесняване на данъчното облагане (второ тримесечие на 2020 г.), включен в Актуализираната работна програма на Комисията за 2020 г., COM(2020) 440 final, приложения 1 и 2, 27.5.2020 г.

6.1. Осигуряване на устойчивост в банковия сектор

През 2020 г. няма нови отделни случаи на държавна помощ за финансови институции. Независимо от това Комисията разреши удължаването на вече съществуващи схеми, по които държавите членки могат да окажат съдействие, ако възникне необходимост в конкретен случай, за организираното излизане от пазара на много малки финансови институции или кредитни съюзи в затруднение. Комисията одобри такива схеми в Ирландия, Италия и Полша¹²¹. Комисията също така одобри схеми за помощ за осигуряване на ликвидност за жизнеспособни банки с временни проблеми, свързани с ликвидността, в Гърция и Италия, ако възникне необходимост в конкретен случай¹²².

Държавите членки продължиха да насърчават създаването или разрастването на банки за развитие. От гледна точка на държавната помощ публично финансираните банки за развитие могат да осъществяват дейност в рамките на точно определена компетентност в областта на пазарните дефекти и при условие, че не изместват търговските финансови институции. През 2020 г. Комисията одобри финансиране за *Invest International* — нова финансова институция в областта на развитието в Нидерландия¹²³. Комисията също така разреши финансиране за създаването на Шотландската национална инвестиционна банка¹²⁴. И накрая, Комисията одобри създаването на нова национална банка за развитие в Португалия — *Banco Português de Fomento*¹²⁵. През 2020 г. схеми за помощ продължиха да се прилагат в Италия („GACS“) и Гърция („Hercules“), които бяха въведени за справяне с наследените проблеми от високите равнища на необслужвани

¹²¹ Решение на Комисията от 29 октомври 2020 г. по дело SA.58389 — Пето удължаване на схемата за реструктуриране на кооперативни банки и малки търговски банки. Вж.: https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_58389; Решение на Комисията от 8 юни 2020 г. по дело SA.56635 — Десето удължаване на схемата за организирана ликвидация на кредитни съюзи. Вж.: https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_56635; Решение на Комисията от 8 май 2020 г. по дело SA.57053 — Единадесето удължаване на схемата за реструктуриране и стабилизиране на кредитни съюзи. Вж.: https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_57053; Решение на Комисията от 30 октомври 2020 г. по дело SA.58819 — Дванадесето удължаване на схемата за реструктуриране и стабилизиране на кредитни съюзи. Вж.: https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_58819; Решение на Комисията от 12 юни 2020 г. по дело SA.57378 — Шестнадесето удължаване на схемата за реструктуриране на кредитни съюзи за периода 2020—2021 г. Вж.: https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_57378; дело SA.57516 — Италианска схема за организирана ликвидация на малки банки. Вж.: https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/index.cfm?fuseaction=dsp_result&policy_area_id=3.

¹²² Решение на Комисията от 16 юни 2020 г. по дело SA.57262 — Удължаване на гръцката схема за държавни гаранции за банки за периода 1.6.2020—30.11.2020 г. (член 2 от Закон 3723/2008). Вж.: https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_57262; Решение на Комисията от 10 ноември 2020 г. по дело SA.57515 COVID-19 — Схема за подкрепа на ликвидността на италиански банки. Вж.: https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_57515.

¹²³ Решение на Комисията от 29 май 2020 г. по дело SA.55465 — Invest International. Вж.: https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_55465.

¹²⁴ Решение на Комисията от 5 ноември 2020 г. по дело SA.54780 — Scottish National Investment Bank (Шотландска национална инвестиционна банка). Вж.: https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_54780.

¹²⁵ Решение на Комисията от 4 август 2020 г. по дело SA.55719 — Banco Português de Fomento (Португалска банка за развитие). Вж.: https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_55719.

кредити. Тези схеми представляват успешни примери за това как държавите членки могат да помогнат на банките да изчистят счетоводните си баланси, без да предоставят помощ или да нарушават конкуренцията.

6.2. Предприемане на действия срещу избирателни данъчни предимства

Борбата с отклонението от данъчно облагане и избягването на данъци заема важно място в дневния ред на Комисията. През 2020 г. Комисията продължи разследването на предполагаема държавна помощ, предоставена от Нидерландия в полза на *Inter IKEA*, *Starbucks* и *Nike*; на предполагаема помощ, предоставена от Люксембург в полза на з; и на предполагаема помощ, предоставена от Белгия в полза на 39 бенефициери на индивидуална помощ по белгийската схема за свръхпечалба.

През юли 2020 г. Общият съд отмени решението на Комисията от 2016 г., в което Комисията установява, че две ирландски данъчни становища в полза на *Apple* представляват несъвместима държавна помощ. Общият съд постанови, че Комисията не е успяла да докаже надлежно наличието на избирателно икономическо предимство за *Apple*¹²⁶. Общият съд е счел, че Комисията не е доказала, че оспорваните данъчни становища са издадени вследствие на упражняването на дискреционни правомощия от страна на ирландските данъчни органи. Освен това Общият съд е счел, че Комисията не е успяла да докаже, че установените методически грешки в оспорваните данъчни становища са довели до намаляване на облагаемата печалба на *Apple* в Ирландия. Комисията обжалва решението пред Съда на Европейския съюз¹²⁷.

7. Обединяване на силите за насърчаване на европейска и глобална култура на конкуренция

7.1. Сътрудничество с националните органи за защита на конкуренцията в рамките на Европейската мрежа по конкуренция

През 2020 г. Комисията и националните органи за защита на конкуренцията във всички държави — членки на ЕС, продължиха да си сътрудничат и да гарантират последователното прилагане на членове 101 и 102 от ДФЕС чрез Европейската мрежа по конкуренция¹²⁸. Целта на Европейската мрежа по конкуренция е да се създаде ефективна правна рамка за прилагане на правото на ЕС в областта на конкуренцията спрямо предприятия, които участват в трансгранични бизнес практики, ограничаващи конкуренцията.

¹²⁶ Дела Т- 778/16 и Т- 892/16 „Държавна помощ — Помощ, предоставена от Ирландия — Решение, с което помощта се обявява за несъвместима с вътрешния пазар и за неправомерна и се разпорежда възстановяването ѝ — Предварителни данъчни становища (данъчни становища) — Избирателни данъчни предимства — Принцип на сделката между несвързани лица“, решения от 15 юли 2020 г. Вж.: <https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=228621&doclang=bg>.

¹²⁷ Изявление на изпълнителния заместник-председател Маргрете Вестегер относно решението на Комисията за обжалване на решението на Общия съд относно делото за държавна помощ, свързана с данъчното облагане, предоставена от Ирландия в полза на *Apple*, Изявление на Комисията от 25 септември 2020 г. Вж.: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/STATEMENT_20_1746.

¹²⁸ Известие на Комисията относно сътрудничеството в рамките на Мрежата от органите по конкуренция (ОВ С 101, 27.4.2004 г., стр. 43—53 и ОВ С 374, 13.10.2016 г., стр. 10). Вж.: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/ALL/?uri=CELEX%3A52004XC0427%2802%29>.

През 2020 г. в рамките на мрежата бяха открити 139 нови разследвания и бяха представени 97 планирани решения. Тези данни включват съответно разследванията и решенията на Комисията. Освен тези механизми за сътрудничество, посочени в Регламент (ЕО) № 1/2003, други проекти в рамките на Европейската мрежа по конкуренция също осигуряват съгласуваното прилагане на правилата на ЕС в областта на конкуренцията. Членовете на мрежата се срещат редовно, за да обсъждат на ранен етап случаите, въпросите на политиката, както и теми, които са от стратегическо значение. През 2020 г. бяха организирани 24 срещи на хоризонтални работни групи и специфични за определени сектори подгрупи, на които длъжностни лица от компетентните органи за защита на конкуренцията обмениха мнения. Както е описано в раздел 2.2. по-горе, Европейската мрежа по конкуренция направи съвместно изявление относно прилагането на антитръстовите правила по време на кризата във връзка с COVID-19 и оказа тясно сътрудничество по свързани с COVID-19 въпроси в областта на конкуренцията.

През 2020 г. Комисията наблюдаваше и подпомагаше държавите членки в усилията им да включат Директива ECN+ в националното си законодателство¹²⁹ до 4 февруари 2021 г. С директивата ще се гарантира, че при прилагането на едни и същи правни разпоредби — антитръстовите правила на ЕС — националните органи за защита на конкуренцията ще разполагат с ефективни инструменти за правоприлагане и с нужните ресурси за разкриване и санкциониране на дружества, които нарушават членове 101 и 102 от ДФЕС. С директивата ще се гарантира също така, че органите могат да вземат своите решения напълно независимо въз основа на фактите и правото.

7.2. Нова инициатива на политиката за укрепване на инструментариума на Комисията в глобалния контекст

Икономиката на Европа е отворена и тясно свързана с останалата част от света. За да запази силната си позиция, ЕС се нуждае от подходящите инструменти, за да осигури справедлива бизнес среда на единния пазар. Субсидиите, предоставяни от държавите членки, винаги са били предмет на строги правила на ЕС за държавната помощ. От своя страна субсидиите, предоставяни от правителствата на държави извън ЕС на дружества в ЕС, изглежда, имат все по-голямо отрицателно въздействие върху конкуренцията на вътрешния пазар, но попадат извън контрола на ЕС на държавната помощ.

За да постави началото на обсъждане относно новите инструменти за преодоляване на тези пропуски в нормативната уредба, през юни 2020 г. Комисията прие [Бяла книга относно чуждестранните субсидии](#)¹³⁰. През 2020 г. беше проведена обширна консултация със заинтересованите страни. През 2021 г. Комисията ще представи законодателно предложение относно осигуряването на еднакви условия на конкуренция по отношение на чуждестранните субсидии.

¹²⁹ Директива (ЕС) 2019/1 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018 г. за предоставяне на правомощия на органите по конкуренция на държавите членки, за да бъдат по-ефективни в правоприлагането, и за гарантиране на правилното функциониране на вътрешния пазар (ОВ L 11, 14.1.2019 г., стр. 3—33.)

¹³⁰ Бяла книга относно осигуряването на еднакви условия на конкуренция по отношение на чуждестранните субсидии, COM(2020) 253 final, 17.6.2020 г.

Бяла книга относно осигуряването на еднакви условия на конкуренция по отношение на чуждестранните субсидии

В Бялата книга са предложени няколко допълнителни възможности за преодоляване на съществуващите пропуски в нормативната уредба:

в **модул 1** се предлага въвеждането на общ инструмент за наблюдение на пазара, за да се обхванат всички възможни пазарни ситуации, при които чуждестранни субсидии могат да причинят нарушения на единния пазар. Предложеният надзорен орган може да предприема действия при всеки признак или информация, че дадено дружество в ЕС се ползва от чуждестранна субсидия, и да наложи мерки за преодоляване на евентуално нарушаващото въздействие, например компенсационни плащания и структурни или поведенчески мерки. Той би могъл да сметне, че субсидираната дейност или инвестиция има положително въздействие, което надхвърля по значение нарушаването, и да не продължи разследването („Проверка за наличие на интерес на ЕС“).

С **модул 2** се цели да се гарантира, че чуждестранните субсидии не предоставят несправедливо предимство на своите получатели при придобиване на (участие в) дружества от ЕС. Дружествата, които се ползват от финансова подкрепа от страна на правителство на държава извън ЕС, ще трябва да уведомяват компетентния надзорен орган за своите придобивания на дружества от ЕС, които надхвърлят определен праг. Той може да приеме ангажименти от страна на уведомяващата страна, с които ефективно се отстранява нарушаването на конкуренцията, или да забрани придобиването.

В **модул 3** от Бялата книга се предлага механизъм, при който оферентите в процедурите за възлагане на обществени поръчки ще трябва да уведомяват за финансова помощ, получена от държави извън ЕС. След това компетентните органи ще преценят дали е налице чуждестранна субсидия и дали тя нарушава възлагането на обществената поръчка. В този случай оферентът може да бъде изключен от процедурата за възлагане на обществена поръчка.

7.3. Многостранно и двустранно сътрудничество по света

Комисията продължи да поддържа активно международно сътрудничество¹³¹ в областта на конкуренцията, както на многостранно, така и на двустранно равнище, въпреки ограниченията вследствие на пандемията.

ЕС твърдо вярва в предимството и значението на сътрудничеството и реформата на международни организации, като Световната търговска организация (СТО) и други многостранни организации, за да бъдат пригодени към днешния свят. Преработването на правилата за субсидиите е един от основните приоритети на ЕС в рамките на модернизиранията на правилата на СТО за търговията. За тази цел през януари 2020 г. ЕС, САЩ и Япония постигнаха съгласие в съвместно изявление да укрепят съществуващите правила за субсидиите за промишлеността¹³². През 2020 г. Комисията продължи да участва активно в международни форуми, свързани с конкуренцията, като например Комитета на ОИСР по конкуренция, Международната мрежа по конкуренция, Световната банка и Конференцията на ООН за търговия и развитие (УНКТАД).

¹³¹ Вж. писмо за определяне на ресора https://ec.europa.eu/commission/commissioners/sites/comm-cwt2019/files/commissioner_mission_letters/mission-letter-margrethe-vestager_2019_en.pdf.

¹³² Съвместно изявление от трестранната среща на министрите на търговията на Япония, САЩ и Европейския съюз, 14.1.2020 г. Вж.: https://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2020/january/tradoc_158567.pdf

През 2020 г. беше приложено Споразумението за оттегляне на Обединеното кралство от Европейския съюз¹³³, включително разпоредбите за случаи на държавна помощ и конкуренция. Комисията издаде насоки относно прилагането на Споразумението за оттегляне по отношение на въпроси, свързани с конкуренцията¹³⁴. Преговорите по Споразумението за търговия и сътрудничество между ЕС и Обединеното кралство¹³⁵ приключиха през декември 2020 г. Споразумението се прилага временно от 1 януари 2021 г. То включва изчерпателни глави относно конкуренцията и субсидиите, за да се гарантира, че конкуренцията между ЕС и Обединеното кралство няма да бъде нарушавана, след като Обединеното кралство напусна ЕС.

През декември 2020 г. ЕС и Китай приключиха принципно преговорите за всеобхватно споразумение за инвестиции¹³⁶. Китай се ангажира с по-високо равнище на пазарен достъп за инвеститорите от ЕС, включително с някои нови важни пазарни възможности. Китай се ангажира също така да гарантира справедливо третиране на дружествата от ЕС, за да могат да се конкурират в по-голяма степен при еднакви условия на конкуренция в Китай, включително по отношение на изискванията за държавните предприятия, прозрачността на субсидиите и правилата срещу принудителния трансфер на технологии.

Когато води преговори относно споразумения за свободна търговия (ССТ), Комисията се стреми да включва изчерпателни глави относно политиката в областта на конкуренцията и контрола върху държавната помощ. През 2020 г. Комисията продължи преговорите относно ССТ с Австралия, Азербайджан, Индонезия, Нова Зеландия, Узбекистан и Чили.

През 2020 г. Комисията продължи техническото си сътрудничество относно политиката в областта на конкуренцията и правоприлагането с основните търговски партньори на ЕС. Комисията също така продължи да помага на държавите кандидатки за членство в ЕС и потенциалните кандидатки да изпълняват необходимите изисквания в областта на конкуренцията за бъдещо присъединяване към ЕС.

7.4. Поддържане на редовен и конструктивен диалог между институциите

Европейският парламент, Съветът, Европейският икономическия и социален комитет и Комитетът на регионите, със своите специфични роли по отношение на европейските граждани и заинтересовани страни, са ключови партньори в диалога относно политиката в областта на конкуренцията. Въпреки пандемията с помощта на съвременни средства за комуникация този диалог продължи успешно през 2020 г.

¹³³ Споразумение за оттегляне на Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия от Европейския съюз и Европейската общност за атомна енергия (ОВ L 29, 31.1.2020 г., стр. 7).

¹³⁴ Известие за заинтересованите страни — Оттегляне на Обединеното кралство и правила на ЕС в областта на конкуренцията, известие на Комисията от 2.12.2020 г. Вж.: https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/brexit_files/info_site/eu-competition-law_en_0.pdf.

¹³⁵ Споразумение за търговия и сътрудничество между Европейския съюз и Европейската общност за атомна енергия, от една страна, и Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия, от друга страна (ОВ L 444, 31.12.2020 г., стр. 14—1462). Вж.: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=uriserv%3AOJ.L_.2020.444.01.0014.01.ENG.

¹³⁶ Всеобхватно споразумение за инвестиции между ЕС и Китай — Принципно съгласие, 30.12.2020 г., вж.: https://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2020/december/tradoc_159242.pdf.

През септември 2020 г., в отговор на Резолюцията на Европейския парламент от 18 юни 2020 г. относно политиката в областта на конкуренцията — годишен доклад за 2018 г. (докладчик г-жа Yon-Courtin (група „Renew Europe“/Франция), Комисията изтъкна, наред с другото, приемането на Бялата книга относно чуждестранните субсидии, размислите за увеличаване на използването на системата за препращане при сливания с цел да се обхванат сделки, които понастоящем не попадат в юрисдикцията на ЕС, и необходимостта от цялостен отговор на политиката за цифровите платформи чрез непрекъснато енергично прилагане на правилата в областта на конкуренцията, включително евентуалното предварително регулиране на цифровите платформи. През 2020 г. изпълнителният заместник-председател Вестегер направи няколко изявления в други институции, включително Парламента, Съвета и Европейския икономически и социален комитет.